

THE CHURCH OF THE BIBLE

(In Angami Naga)

by

J.C. Choate

Into Angami Naga

Renuosi & Razouhü

Published by

WORLD LITERATURE PUBLICATION

Ketho-u Pfhe

Lozaphuhu - Phek, Nagaland

*Printed in India, Sri Lanka, Pakistan, Indonesia,
Singapore, Guatamala and U.S.A.*

*Printed in English, Hindi, Paite, Urdu, Telugu, Tamil,
Malayalam, Indonesian, Chinese, Spanish and
Angami Naga.*

This printed, 2,000 Copies.

*Printed at Corban Press, New Secretariat Junction, Kohima
Copies can be had from :*

**Razouhü Chakhesang
Ketho-u Pthe
Lozaphuhu - 797 108
Phek - Nagaland.**

INTRODUCTION

I wrote this material originally as a Bible Correspondence course and it appeared for 13 weeks, one lesson at a time, in Weekend Magazine in Colombo, Sri Lanka. Since the thoughts were directed to those who were not familiar with the Lord's Church, I tried to make them as simple as possible. Each succeeding lesson somewhat previewed the former lesson, and then 25 questions followed each study, with all the major points being covered.

After moving to New Delhi, we had the course printed in book form. It has been reprinted in several languages and now in Angami Naga.

The purpose of this book is to introduce the reader to the Church of the Bible. I personally believe that if you will go through these lessons, along with your Bible, you will be convinced that the Lord has but one Church, that it wears His name, and that you should be a member of it. But don't take my word for it. Read and study for yourself. If it is the truth then accept it. If it is not the truth then reject it. That is the only way you can be right.

I would like to encourage Christians to use this book to introduce the Lord's Church to their friends, Put it to use wherever possible and I believe it will do good. I pray that this book can be used to reach many souls for Christ.

"Unto him be glory in the Church by Christ Jesus throughout all ages, world without end, Amen." (Ephesians 3:21)

J C. Choate
New Delhi
01.05. 1993.

NGULIEKETUOKO

1. KEHOU PUOCA
2. KEHOU VOR KEZHU-U
3. KEHOU PESIESHUKELIE
4. KEHOU PUO RHI-U
5. KEHOU-U ZA
6. KEHOU MHATHO CHUKELIE
7. KEHOU NU LERKELIE
8. KEHO-U KERUSUO
9. KEHOU MHATHO
10. KEHOU KEZEPULO CHUKELIE
11. KEHOU NANYU KEPELE
12. KEHOU THEDZE
13. TSIEDO KEHOU

Kephrü .1 Kehou Puoca

(The meaning of the Church)

Bible-e kehou-u dze pukeshü miapuo rei mo ükecü pulielho. Derei kehou-u supuo vie ga? Kehou-u kedipuo la ga? Ketsokecü hako mu kekrei kekra rei remo zo di kela pie pushülie vi, derei tsie haki nu kehouu kedipuo ga süu we pshülie nyü. Uko therieu kikiko mo shi süko pshü perie khe. Bible nu pupie keba kehou-u liro Catholic mo Protestant rei mo, morei Judako rei mo. Süu nanyü kekrekreikecü rei mo, le di nanyü kekrekrei khro nu rei mo, morei kezapetse rei mo Süu politic mhatho rei mo, morei süu mha khapie keba kehoui rei mo. Süla hako donu puo rei mota liro, süu kedi puo ta ga? Themia kekra kehou hau ca silie mo di tuoya kekreilamonyü uko süu kedipuo shi siya kemo la. Süsütuo uko süu puoca rei silieya mo. Süu puo kemeyie mu mhatho rei silieya kemo la. Derei Bible-e uko ki mha kerüü ca nunu pushü. Dieca 'Kehou' hauha Greek mia die ru ru 'se parlie' Ekklesia puoca "kie se parketa." Süla kehou hauha themia do nunu kie se parketa, kekreilamonyü kezei kehou nunu kieze parlie di u chüpie Puo Nuo Puo khrieü kedi nu shükelie (Kolosiko 1:13). Süu Khrista mo u zo. (Korntiako kerieu 12:27). Khrista dieze kechü kheko (Ibriko 5:8,9) mu süla süko kelalie di puo kehou nu salie. (Mark 16:16); Mha-kechüko 2:47). Kehou ca kekrei puo liro Khrista "siedziko.

Bible nu kehoupuo ca kenie nyi. Kerieu, kijü-u gei guketuoko pete süu putuoya Hauha Khrista puo nou tuo di pukeshüu, puo pukecü ki. "Mu a rei n ki pushütuo, no Pitor (puoca ketsie), mu a ketsie hau gei hanu a kehou chütuo; mu hades kharuko puo penyülielho zo," (Mathi 16:18). Kehou hau ca Bible khuso kekrei kekra nu hau tou di se kijüu nu putuo. Kijü thechü kehourapuo nu rei Bible kehou nu ketuo kkeko Jisu-e Puo kehou chütuo üdi pukeshü nu tuotuo. Kenieu, süu uthuo ukebara chau nu letaya. Thakie Paul-eshü thupie Rome kehou kekrekrei kecüko nu pushü "Khrista kehou kheko pete nieko kelushü ho" Rommiako 16:16). Puo kehou nu nanyü kekrekreikecü ca ruüü pushü mo, derei uko pete bu rei Niepuu kehou za nunu kelushü zo. Tsie rei pu

vatsha pie puoca ngulie ketuo, Korint Kehou nu, Efesako kehou nu Filipiko kehou nu Ketholeshü nunu kehou ca pu keba no rei ngulietuo. (Korintiako kerieu 1:12; Efesako 1:1; Filipiko 1:1). Hako peteko puoca lepie uko kebvü tuoya, kekrcilamonyü uko nanyü kekrekreikecü ca rübei le tuoyakezha la.

Derei no Ukepenuopfü die nu nanyü kekrekreikecü ca phrülíe lho. Pu keba kehou dze hako nu kehou nu vor kehoyakezha kheko Niepuu kehou. Puo thuo kehou kekrekrei ba zo shierei, derei süko pete kesa pie kijü-u nu kehou puo zo, U thuo u nanyü kekrekrei se kebau rükra mo liro mha puorei si kebvü ketuo jü. Bible nu Niepuu khakeshü kehó-u silie ketuo rüü mekhro zo.

Uko bu kehóu ca-u silieketuo la. Bible nu kekhrúohi ngulietuo, süsie nu no rei ketho ükecü lelietuo.

1. Khrista mo-u. Khrista ze di Khrista bu puo tsü chü ketuo we Khrista-e ruopfü mo-u zo. (Efesako 5:25). Themo pno zo. (Efesako 4:4). Mu themo süu Puo zo mu kehóu rei puo zo. (Kolosiko 1:18).

2. Ukepenuopfü kikumia. Ketholeshü nu ki hau ca liro kikumia, uko bu silieketuo la kehóu üse Ukepenuopfü kikumia üdi pu Timothi kerieu 3:15 nu Paul-e pukecü Ukepenuopfü ki-e Ukepenuopfü lhou keba kehó-u zo. Ukepenuopfü-e Puo-u mu uko we puo nuonuoko zo. (Calatiako 3:26,27; Efesako 1:3).

3. Ukepenuopfü kedi hau kediu ücü lelie. Mu süla Khrista-e kediu. (Pesikeshü 17:14). Derei kediu chülieketuo la kedi süu ba seilie morosuo. (Mhakechüko 8:12). Uko we süu themiako zo, kijüu bu süu therieu, mu ketholeshü kesau bu süu thezho-u zo. Hauha kehóu. (Mathi 16:18,19).

4. Niepuu khubelie. Khrista-e khubebo-u mu uko mia puo-puo ha puo choko zo. (Johan 15:1-8). Hanu puo ca-u liro khubelie nu mhátho chükelie mu Niepuu la puo si vükelie.

Süla kehóu ikecü puo ca-u pushüte. Ketholeshü se di n pezie rei mhaca hako phrülíecie, mu sidi n thuo mehólie. Mhanü n kehóu ca-u ngulie liro Ukepenuopfü-e le keba kemhie n bu rei ngulietuo mu n kelhou pete rei rüdeilie kevi rei batuo.

Kephru 1
Ketsokecuko

N pezie rei u üro u, mo üro mo di thulie :-

1. Bible-e kehou dze pu.....
2. Kehou-u Catholic.....
3. Themia kekratsa kehou-u dze siya.....
4. Kehou puoca Bible nu dieca puo rübei kele-u geinu seya.....
5. Khrista-e puo kehouko chütuo üdi pushü.....
6. Asia nu kehou thenieko üse nanyü kekrekrekrecü thenie ca nunu pu.....
7. Kehou-e Khrista mo-u zo.....
8. Themo puo zo.....
9. Khrista-e kehou tsüu zo.....
10. Kedi chü vor tuotzbie.....

N pezie rei kemezhuu kelapie khashülie :-

1. Kehou nu mhahno nyi derei
2. Greekmia die nunu k eca kedipuo üya ga?
3. Kehou nu kedipuo puo baya ga?
4. Dieca kikecü kenie nu kehou ca seya ga?
5. Puo kehou chüketuo supuonie pu ga?
6. Puo kitsuo chülie ga?
7. Asia nu keliou thenieko kikecü kropuo ga?
8. Sünu mia kitsuo tuo ga?
9. Kediko mho kediu supuo ga?
10. Niepuu khubelie nu we kedipuo chütuo ga?

N pezie rei thu petsa pie khashülie :-

1. Ekklesia
2. Khrista mo-u
3. Ukepenuopfü kinumla
4. Ukepenuopfü kedi
5. Niepuu khubelie

Kephru 2
Kehou vor Kezhüu
(The coming of the Church)

Kehou mhapuorei lemo di sie pesieshülieya mo. Süu mha rhüpiekezhü, siedzekesimia pupiekezhü die khakeshü-u tseilie mu süsie nu pesieshülieya Bible nu hau si kemesa selie.

Kerieu, kehou chükemie hau Ukepenuopfü puo: nou leü nunu tüo. Paul-e hau la Efesa nu kemesako ki pu di sie." Khrista nunu teigei ruopfü theja neiüko japie u ketsüu Ukepenuopfü u Niepuu Jisu Khristanuo puo bu theja pfükemie chüliecie: Puo-e u bu u noushünouzhie nyi di puo kengu ki mesa mu jo molieketo la kijü hau chükemie mhodzü. Khrista nu u kedalie: Puo thuo puo nei puo medo keviko chü di Jisu Khrista la u thekiepie u bu puo nuu nuothonuo kembieko chütuoü di pedzü perie kese toulie, kekreilamonyü puo khüieu la methuo kha u tsükeshü, puo u ngukemehie zayie chükeshüu tshelienukecü la zo." (Efesako 1:3-6). Hau rükralie, puo Efesako kehou nu puzhü. Mu puo pukeshü kijü mvüdzekemie mhodzü nu Ukepenuopfü thuo keda se tuote. Süu ca Ukepenuopfü kijü-u chükemie mhodzü puo kehou chü ketuo rhü se tuotakecü la. Süu, Puo-e sütei ki nu mharhü se tuote, mu süu pie Ukepenuopfü nou lerlie. Ukepenuopfü mharhü pie pedzü perie se ketuo-u chü motaya mo.

Kenieu, kehou hau dze siedzekesimia bu siedze puotei kekrekreikecü kekra nu pupie tuo. Isaya pukecü, "Teisozha kenuotsa haitatuo Jihova kiu kijüthou-u pie kijüthou kerükrie-tho chütuo sidi kijükhru mho pesieshütuo; mu seyie pete kru puo vatuo, mu themia kekra vor di putuo: vorlle, uko Jihova kijüthou-u gei kho khe, Jacob Kepenuopfü kiu nu; puo bu puo zho pie u pethalieketuo la mu u bu puo chako nu tuolieketuo la," Kekreilamonyü Zion nunu thezho-u partuo, mu Jihova dieu Jerusalem nunu partuo" (Isaya 2:2,3), Joel-e thukeshü, "Vo kenuokenuo tsatie a a ruopfü rupie themiako peteko gei shütuo; siro nieko nuonuo thenu rei thepfu rei siedzekesi putuo, nieko donu ketsako u mho silietuo, nieko donu khriesako ziemho ngutuo: si ketho zotuo, sükisü a a ruopfü rupie a kituo thenu thepfu kheko gei shütuo," (Joel 2:28,29) Süsie Daniel-e thashü di sie, "Tsiu kedi hako zhako nu tei-

gei Ukepenuopfü u kedi puo pesieshütuo, süu mhakpuorei pekawalie lho : mu puo kedi pie kekreamia ki shalie lho, sirei süu kedi ha peteko bietsiephai mu pejuwatuo, tsiu süu kechachie batatuo." (Daniel 2:44) Tsie uko die huo pie thela chüwa khe!

1. Teisozha kennotsa kedi pesieshütuo.
2. Süu kijüthouko gei pesieshütuo.
3. Seyie pete keri puobvatuo.
4. Niepuu puo tuopfü rupie themia peteko gei shütuo.
5. Süu kijü kedi dieu teiki pesieshütuo.
6. Süu kedi kekreamia pete pejuwatuo tsiu süu kechachie batatuo. Hakoha pete kirapuo nu ngulie ga? Mhakechüko 2 nu phrülie.

Seu, kehou-u die khapie kezhü-u, Johan pukecü teigei kedi penuo bate. (Mathi 3:2) Süu ca uko ki penuo bate morei mhai di pesieshütuo. Khrista-e puo die khakeshü, "Mu a rei n ki pushütuo, no Pitor (puo ca ketsie) mu a ketsie hau gei hanu a kehou chütuo, mu Hades kharuko puo penyülie lho zo" (Mathi 16:18). "Sizomonyü puo uko ki, A nieko ki pu tou shütuo, Haki ketha huomia Ukepenuopfü kedi kuo se di kevor ngu kemochie siata lielbo zocekü doupuo tha : sita." (Mark 9:1). "Sidi puo uko üse, Khristan-e kemezhie se di. Süsie zha se nhie kesiako donunu rheilasielietuo : Siro Jerusalem nunu sede chü di themia ketuo peteko mhodzünü thenou kedilienuekü mu u kephoumako valienuekü puo za nunu pupie kietuo, sikechü thupiezhü. Nieko die süko zhapuko zo, Siro harie, A a puo-a khashü tuoü di pupiekezhüu ketsepie nieko ki shütuo : derei nieko teigei nu kekuo ngulie kemochie rüna hau nu ba zochie. sita." (Luk 24:46-49). Tsie hako ketho ükecü meholie :

1. Kedi penuo bata.
2. Khrista-e puo die pupie kezhü kesia souu nu kehou
3. Sünu Khrista ze di ketha huomia siata mo di rheituo pesieshü ketuo tei tsotuo.
4. Süu kuo se di vortuo.
5. Puo za nunu unou kedilienuekü mu u kephoumako valie ketuo kijü pete nu pethashütuo,
6. Süu Jerusalem nunu sedelietuo.
7. Apostelko bu Jerusalem nadiu nu banusü uko kekuo nguliekemochie.

Pezie rei dieca hako pete nig nou shuse tuoulie kehou pesieshukelie dze, mu no rei kanuotsa hau mezhü zo ükecü ngulietuo,

Mhakechüko 2 nu mehoshülie. Süu menuo se di phtü mü phrü lala shülie. Bible kesiko ipete kehousü hâteiki nu pesieshülie zo ükecü puya. Sümhö thechüu liro Jerüsálem mü puo teiu liro thela tsatie Rommia kedithelatsa teiki yekuó. vor di undu kediliénukecü, kephoumakó vapie utsütuo ükecü kijü pete nu pupie kielie mu kehousünhie nu sedelie. Süla Ukepenuöpfü-e kehoushütuou di rhu ketuou pesieshülie, siedzekesi die pupie ketuou tselie mü pupie ketuou rei ngu tseilliete.

...

...

Ketsokecuko

N pezie rei kemezhüu kelashülie :-

1. Kehou sede kerieu kirapuo ga ?
2. Ukepenuopfü-e kinhie puo nu kehou kedalie ga ?
3. Kedi-chü vorketuo siedzekesimia seko za pushülie
4. Kedi chütuo-u kichiepuo batuo üya ga ?
5. Kehou chütuoü di supuo-e pu ga ?
6. Supuo kehou chütuoü di pupie tuo ga ?
7. Puo kehou chütuoü di va kitsuo pu ga ?
8. Kedikechü ki supuo ze vor tuoü ga ?
9. Jerusalem nu kedipuo se petha tuo ga ?
10. Kehou pesiekeshü dze no kirapuo nu phrülie vi ga ?

N pezie rei Ketho mu kekrükecü thashülie :-

1. Kehou-e mha rhü se ketuo, siedzekesidie, pupie ketuo die, mu süsie pesieshülie.....
2. Kehou-u Ukepenuopfü noule geinu sedeshü.....
3. Johan pukeshü teigei kedi penuo bate.....
4. Teigei kedi kevor ki kekuo rei sa vortuo.....
5. Pua za nunu unou kedilie mu U kephoumako vashülie ketuo seyie pete nu pethanushü.....
6. Kehou-u Jerusalem nunu sedelietuo.....
7. Mhakechüko 2 nu Kehou pesieshüketuo pushü.....
8. Hau Rommia kedi teiki.....
9. Kenuotsatie we sedelie ta.....
10. Siedzekesidie nu pupie kezhü dieko chü tselie mu vor zo—

Hako chütseishülie

1. Puo-e u bu u noushünouzhie nyi di

2. Teisozha kenuotsa haitatuo

3. Tsiu kedi hako zhako nu teigei Ukepenuopfü u kedi pou pesieshütuo

4. A ketsie hau hagei nu

5. Siro,.... nunu sède chü di themia ketuo peteko mhodzünü thenou kedilienukeci mu u kephoumako valienukeci puo puo za nunu pupie kietuo, sikeci thupiezhu.

Kehou Pesieshükelië

(The establishment of the Church)

Uko kephrü thela-u nu ngukelië Isaya 2:2,3; Joel 2:28,29 mu Daniel 2:44 nunu, Niepuu kedi (morei kehou) teisozha kenuotsatie Jerusalem nunu pesieshütuo üshü, ruopfü rupie seyie pete kru puo vatuo, tsiu süu kedi kechachie batatuo. Süsie Mathi 16:18; Mark 9:1; nu Luk 24:46-49 nu Khrista-e puo kehou chütuoü di pupie tuo, mu süu kekuo se di tuo mu thenou kedilienukecü mu u kephoumako valienukecü puo za nunu pupie seyie pete kietuo. Tsie uko Mhakechüko 2 nu rei la di meho voro siedzekesi dieko pete hau nu ngu tseilie mu die pupie ketuoko chütseilie.

Uko Mhakechüko 2 nu phrü vo liro Apostelko Jerusalem nadiu nu ba di mbächü keba ngulie. "Siro Pentekost tei kevor nhie uko peteko vo mhakipuo kengu ba ru: teigeinu teikhrie khriedi kevor pfhe kemhie puo uko ki mhai zo vor di uko vo keba kiu tshu toupfü bata. Siro mi themia meü kemhie kro puo kevor ngulie; mu süko pro keza vo di uko mia puopuo tsü gei ba phreta. Sitse uko peteko Kemesa Ruopfü bu u tshupfü di, Ruopfü-a uko bu punukeshü kemhie tou nu uko-e miaramia die kekrekreikeküko pu sieta. Sükisü tei khro kelhou themia neiüko donunu Jadamia miathomiako vor Jerusalem nu ba ru; themia neiü süko mha pfe süu silie tse krodi puo chü di keze vor kengulie: siro themia sükosü pethakeliëko uko ramia die nunu uko ki die pu phretakecü la uko ngota." (Mhakechüko 2:1-6). Thu keba ngukelië seyie kekra vor kengulie. "Sidi uko peteko va pethopfü di sie huoniehüo üse. Hau kikidi hilie ga? sita. Derei kekremia huomia uko mele di sie, uko khubezu kesa krie di meze bata zo, sita. Derei Pitor kerepuokrüko ze sie thalie di die pu puo tho chü di sie, themiako üse. Harie Judia themiako mu Jerasalem ru keba peteko, nieko a die rünyülie di die hako siliechie. Themia hakoha nieko noule tuoi meze ba mo zowe; tsie teiso kepar bavüdo seu zo luo eru: derei haha dze thiedzü siedzekesiu bu pupie zhü puca pukechü, Ukepen- uopfü pushüa, vo kenuokenuo tsatie a a Ruopfü rupie themia

peteko gei shütuo : Siro nieko n'vonuo thenu rei thepfü rei siedzekesi putuo, mu nieko donu khriesako ziemho ngutuo, mu nieko donu ketsako u mho silietuo; si ketho zotuo, sükisü a a Ruopfü rupie a kituo thenu thepfu kheko gei shütuo, sitse uko siedzekesi die putuo. Siro sidi, themia kehoupuorei Niepuu za se chakelieu kelalie zotuo : si. (Mhakechüko 2:12.17,21).

Hako pete thiedzü siedzekesi die pupie tuo ükecü pele ke-tasie, Pitor uko petha chie sielie. Puo pu di sie, Jisu e Ukepenuopfü thuo silie di uko donu ungozasiko chü mu ungo mhatho mu Ukepenuopfüe pupie ketuo dieko se pekie. Sü-sie puo kikidi Khrista chü pie ungvümüiako dzie nu shülie di puo bu krus geinu gou mu sia shikecü rei pu sieta, Sü-sie puo pu la di sie Ukepenuopfü puo chü pie sielie, kesia nunu, Vor kehoun keba tsüphrüko bu si toulie ketuo la Pitor-e David pupie kezü die se pu di, Khrista lhou vor, sieta. Puo pie khruwa mu rheilasielieta mu süsie Puo pu la sa di sie," Ukepenuopfü Jisu süsü chü perheilieta zo, mu hieko ha peteko die süu dze zhapuko zo. Sidi puo Ukepenuopfü dzie puo zatsa pie puo chü pezhalie di puo kinu kemesa Ruopfü khashütuoü di pupiekehrüu ngukelie sie puo-e nieko tsie si mu ngu kebako khapie nieko pesi pengushüe, Siro David zowe teigei sie mo, sirei puopuo thuo rei pukecü, Niepuu a Niepuu üse A ngumvüko a n phizho chüwa kemochie, no a zatsa ba zochie sipie zhü. Süla nieko krus geinu puo goukewa Jisu süsü, Ukepenuopfü puo chüpie puo bu Niepuu mu Khrista chülieketa Israel-yiemia peteko bu süsü si kemechie touliechie; sita. Süla uko die sü silie tse die süu le uko nou va pechü tei zolie di uko-a sie Pitor mu apostel kekrekiko üse, kezenuoko, hie kedipuo chülie morosuo ga? Sidi ketsota. Sitse Pitor sie uko üse, nieko puo bu nieko kephouma kelashü nieko tsüketuo la nieko nieko nou kedi phrelie di Jisu Khrista za nunu baptaiz chüliechie; silie liro nieko Kemesa Roupfü mhaphrouou ngulietuo. Kekreklamoyü phrapiekezbü süsü nieko mu nieko nuonuoko, sizomöyü kepetse nu ketuo, Niepuu Ukepenuopfü kieze puo ki vorketuo kheko la rei zo: sita. Süko zomonyüu neikelleko baptaiz chü phrelie: sidi sünhie themia nyie se mese

sa pie uko kro nu shülie. Sidi uko Ukepenuopfü tshe di themia peteko mhodzü therhu rei pfü di uko nei siei u nou mezhü di mha rei chü iba zota. Siro Niepuu teisonhie kela-kelieko bu uko sajielie ba zota," (Mhakechüko 2:32-41;47),

Hau mho thapie keba Kethöleshü teiki nu Niepuu Kehouü pesieshülie. No rei ngulie ta tie mha hako pete Jerusalem nunu sedelie. Kemesa Roupfü kekuo rupie Apostelko gei shülie Uko süu chü tseikelie siedzekesimia bu pupie keba-u chü tseilie. Pitor-e mesa se di pukecü, "Haha dze thiedzü Joel siedzekesi bu pupie zhü." (Mhakechüko 2:16). Süla sünu mha sikekrükecü puo rei jü. Sümho nu rei siedzekesi die nu pupie ketuo hau vo teisozha kenuotsatie nu tuo. Ma Pitor pukecü siedzekesi-u die pupie ketuo hauha zo isi, süsie kehou teisozha kenuotsatie peseshülieta, Teisozha sünhie seyie pete vor kekreilamonyü uko nou kedilie nu mu u kephoumako vashfüllenü di pu pethakecü la. Sünhie mia nyie 3000 mese Niepuu die zelie di uko kelalie, tsiu kehou nu salieta. Süla Khrista-e Jerusalem nu teicie 33 A.D. ki kehou pesielieta, tsiu süsie kehou sede vota.

Ketsokecuko

Hako supuonie pushü shi n pezie rei pushülie :

1. Puo kehou chü tuoü di supuonie pu ga?.....
2. Supuo-e pu ga, "Ukepenuepfü puya, vo kenuokenuo tsatie a a Ruopfü rupie themia pete gei shütuo".....
3. Supuo-e pu ga, "Niepuu-e a Niepuu ki pu di, no a zatsa baliecie"?
4. Supuo-e pu ga, Nieko kephoumako kelalashülie ketuo la nieko nou kedi phrelie mu nieko Jisu Khrista za nunu baptaiz chüphreliecie"?
5. Supuo-e pu ga, "Niepuu tsiedonuomia themia mezhükemo hako kinu nieko thuo nieko ki reiliecie".....

N pezie rei siedzekesi die khashülie :

1. Niepuu kedi kinhie puo pesieshülie tuo ga ?
2. Nadi kiu nu pesieshülie tuo ga ?
3. Seyie kidepuo kru puo va tuo ga ?
4. Süu kedipu e vor tuoü ga ?
5. Süu kichie puo ba tuo ga ?

N pezie rei die pupie kezhüko khashülie :

1. Supuo-e kehou chü tuoü ga ?
2. Süu kedipu ze vor ga ?
3. Kedipuo pie petha tuo ga ?
4. Seyie kide puo donu petha tuo ga ?
5. Supuo zanunu mha hako petha tuo ga ?

Mhakechüko thuthe 2 nu se di hako kelashülie :

1. Suomia Ruopfü ngulie ga ?
2. Süko zasiko kedipuo ga ?
3. Kedipuo mbie di Pitor themiako ki Khrista-e Ukepenuepfü nuo üdi pupie kie ga ?
4. Themiake-e kedipuo se ketso ta ga ?
5. Suomia kelalie di kehou nu salie ta ga ?

Hako thushülie :

1. Kehou
2. Siedzekesi
3. Pentekost
4. Unoukedikelie
5. Baptism

Kehou Puo Rhiu

(Identity of the Church)

U kezemia puo puotei kecha kepfhesi mo di tuoketa kikidi puo ze kesi lalie vi tuo ga ? Puo kedipuo mhie baya, puo rhi-u silie mu puo kebachu sitseilie ketasie nu puo pfbulieya. No puo rhiu si toulieta ro no kedipuo pfbutuo shi puo die zelietuo. Susutuoi kijü nu kehou kekra nyi, Kikidi Khrista kehou-u kiushi silie tuo ga ? Kikidi Khrista kehou-u kiushi silie tuo ga ? No kehou zho pete se kemedzu shilie. No silieketa sie nu ketho-u silietuo. Derei puo rhiko kedipuopuo ga ? Süko kirapuo nu ngulieya ga ? Bible thuo n die kelashutuo.

Bible thuo kehou ketho-u rhi tha pekieshüya. Süla uko keze di Bible phru vo khe :

1. Khrista-e kehou pesieshu. "Mu a rei n ki pushutuo, no Pitor (puoca ketsie) mu ketsie hau gei hanu a Kehou chutuo mu Hades kharuko puo penyulie lho zo." (Mathi 16:18)

2. Süu Jerusalem nunu sedelie, Hau hako nu ngulie Luk 24:45-49 mu Mhakechuko 2:5

3. Sede therietho-u liro 33 A.D. ki. Hauba Mhakechuko 2 nu Pentekost pesieshukelie zha nhie ngulie.

4. Kehou za Khrista tholie, Kehou kekrekreikecu nu Paul-e pukecu, "Khrista kehou kheko pete nieko kelushu ho" (Rommiako 16:16) Puo pu sa shukecu, Korint kehou ki, "Siro nieko Khrista mo u zo, mu nieko mia puopuo ha süu gei za puopuo zo. "(Korintiako kerieu 12:27). Derei mo-u kedipuo ga ? Kehou. (Efesako 1:22;25)

5. Tsüphru süko üse Khristanko isi di kieliya "...Sükisü Antiok nu keba pethakelieko üse Khristan kie rie sieta" (Mhakechuko 11:26). "Sitse Agripa sie Paul üse, No rümekhro zo di a bu Khristan chütatuoü tha nhie ha, sita." (Mhakechuko 26:28). ' Derei themia Kehoupuorei Khristan chüya-kezha la kemezhiekcü ngulie liro, puo bu süa menga hieu theza süu la puo bu Ukepenupfü tshe zoliecie." (Pitor kerieu 4:16). Thelatho-u hau rükralie. "Sizomonyü puo geinu zo

kemosie kelakelie kekrei jü zo; kekreilamonyü u bu kelalie morosuo ükechü tei khro themia donu theza kekrei puorei khashü mokechü la sita." (Mhakechüko 4:12).

6. Khrista rübei Puo tsü-u zo, „Siro puo-a themo, süu-sü puo kehou. Puo-a süu tsüu zo, puo siets nu ketho-u, kesiamia donunu penuolie kerieu : kekreilamonyü, puo bu mha peteko nu kezatho-u chüketuo la. (Kolosiko 1:18).

7. Sünu mha pete rei puo zo. „Themo puo zo, mu Ruo-pfü rei puo zo süsü tuoi nieko kekrie rei siedze le thedzü kezie puo la rübei nieko kiekelie zo." (Efesako 4:4). Derei themo-u kedipuo ga ? Süu kehou. (Kolosiko 1:18). Süla themo puo zo mu süu kehou liro, Puo thuo kekrekrei ba shierei kehou puo chükecü mese.

8. Kehou nu ler ketuo puo cha nyi. Hau kepele rei sa (Ibriko 11:6), Unou kedikelie (Mhakechüko 17:30), Kepele nu phrakelie. (Romniako. 10:9,10). Mu baptaiz (Mark 16:16). Miaponie kelalieta liro puo kehou nu salieta. (Mhakechüko 2:47). Romniako 6:3,4, Galatiako 3:26,27 mu Korintiako kerieu 12:13 hako nu rei ngulie baptaiz kechü nunu Khrista nu mu puo kehou nu lerlieya. Die khakeshü hako zekelie geinu miapuo kehou nu morei kedi nu penuolieya. (Johan 3:3-5).

9. Kehou kerüsü zho-u krei, Khristanko deobado zha therie nhie kenguli uo (Mhakechüko 20:7). U tsali chütuo. (Efesako 5:19) kecha chütuo. (Mhakechüko 2:42. Ketholeshü phrütuo (Timothi kenieu 2:15). Niepuu kerükra kesetuo (Korintiako kerieu 1:1) mu mha khakeshü chütuo (Korintiako kerieu 16:2)

10. Kehou nu kepetha-e Bible nunu rübei zotuo. Süu kezie petsakewa morei sou nu khashülie kenjü. (Pesikeshü 22:18,19). Bible rübei mu süu thuo kehou cayieu zo. Leshüda kezie morei cha kekrei se liekenjü.

11. Kehou sede ketuo hau Ukepenuopfü mharhüu geinu morosuo. Khrista-e Puo tsüu (Efesako 5:53). Kehou Pete tsü (Efesako 2:23). Kehou Pete nu uko kehou krütako ba phreya. (Timothi keireu 3; Tita 1). Niepuu kehou-e kijü-u nu puo tsü jü morei headquarterko baya mo mu süu themia thno chükelie vie rei mo.

12. Kehou kam ca se baya, Süu tho liro dieliekevi pie kiekelie. (Mark 16:15,16) Ketsopfuko khruohikelie (Galatiako 6; Jacob 2) mu kehou tsüphrüko chü meteikeshü (Ibriko 3 12-14)

13. Khristan miapuo puo kepele nu lhoulie morosuo We kijü-u mengulie kenjü (Johan kerieu 2:15) Jacob 4:4. Derei Ruopfü siko vülie morosuo. (Galatiako 5:2,23). Kepele-u thuo kcrhei kedi tsüre ngulietuo. (Pesikeshü 2:10)

Hakoha kehou zasi huo, mu hako Bible nunu se kepar phre. Hako se u kehou ze kemedzü shülie. Thakie, kerie diako selie di n thuo ketsolie, "A kehou süpuonie pesieshü ga?" Süu Khrista-e pesieshü mo modi kekreamia pesieshü ga? Süsie rei n thuo ketso lalie, "A kehou kirapuo nu pesieshü ga?" Süu Jerusalem nunu mo modi thechü kekrei nu sedelie shi? Ketso lalie, "A kehou kedikechüki pesieshülie ga?" Mhanü süu 33 A.D. sie nu pesieshü üta liro süu Niepuu kehou mo, Tsierei thelatho-u n thuo ketsolie. "A kehou za kedipuo tholie ga?" Mhanü süu Khrista zanu mo liro kikidi Khrista vie chülie vi tuo ga? N thuo sükemhie ketso sa rei lievi derei mha hako se n khruohilie kevi dieko zo; n kehou Niepuu kehou mo, themia thuo chükelie kehou shi n thuo silie vi Zasi hako geinu n thuo rei kehou rei kehou-u Ukepenuopfü vie mo themia thuo chükelie vie shi kehou kehoupuorei meho kevo nunu puo rhi-u ngulietuo. No dietho di mha chülie ro kekrekrei keba hau tha n thuo ngulie ketuo a merü baya we.

N kehou-u no sünu tsüphrü chü keba kehou nu Bible nu pupie kebau ze ketuo kemo ba liro, a n ki pu kenyü-u liro sünnunu tuo rüdei lalie di ketho-u silie, süu die zelie mu no Ukepenuopfü die nu phrükelie kehou nu salietacie. Süsie no kelakelie pfhü ketuo-u ngulietatuo.

Ketsokecuko

Hako puotuo nu kelashülie :

1. Puotei kecha voketa n ze-u kedipuo mhie di puo ze kevasi lalie vi ga ?

2. Thie kijü nu kehou kekrekreikecü kekra tuoya me ?

3. Kehou Puo tou-u kedipuo mhie di silie tuo ga ?

4. Puo rhl-u kirapuo nu ngulie vi ga ?

5. Kehou-u supuonie pesieshü ga ?

6. Süu kirapuo nu sedelie ga ?

7. Süu kedikechüki pesieshü ga ?

8. Süu za khashülie

9. Themö-u kedipuo ga ?

10. Tsüphrüko kedipuo üdi kielie ga ?

11. Kehou tsüu supuo ga ?

12. Kehou kitsuo ba ga ?

13. Kehou nu keler ca khashülie

14. Kedipuo mhie di miapno Khristan nu mu kehou nu lervie tuo ga ?

15. Kerüsuo zhoko thushülie

- 16 Kehou nu kepetha dieko kedipuo ga ?

17. Kehoumia puopuo kedipuo chülie tuo ga ?

18. Kehou kam ca se thushülie

19. Khristan kelhou kedipuo se lhoulie morosuo ga ?

20. Kerhei kedi tsüre suomia ngulie morosuo ga ?

21. Dhemia thuo sedekelie kehou-u kelakelte ngulie vi me ?

22. Kehou Jerusalem nunu sede kemo puo Niepuu kehou chülie vi me ?

23. 33 A.D. ki sede kemo kehou puo bu Niepuu kehou chülie vi me ?

24. Mhanuü tsüphrüko Khrista za se moro, süu Niepuu kehou chülie vi me ?

25. Mhanuü no kelalieta ro, Khrista-e n sapie kedipuo kehou nu shülieya ga ?

KEHOU-U ZA

(Name of the Church)

Mhanü kehou-u Ketholeshü nu tuo liro theza-u ketholeshü nunu morosuo. Derei sikecüu monyü themia thuo chükelie kehou kekra mu themia thuo thokeshü zako se kietuoya. Hako kedipuo mhie di vorta ga ? Theza huo pfhükelieu therhu nu kielietaya, thakie puo "Lutheran." Huo liro kepetha geinu tholieya, baptism morci Niepuu mhatho kechü nunu seya. Huo liro teisozha therhu la kietaya, thakie Pentekost zhanhie morei Sabbath zha isi di kieya. Huo we Sorkari se mha chükecü rhi nunu kehou se tuoya süko Presbyter kehouko. Derei mha hako pete mu kekrei kekra rei Khrista tshe, puo rhu mu puo vie phre zo. Mu süko za, Puo tho mu thukelie zako pete we themia za nunu par.

Themia thuo chükelie theza mu puo mhathoko mha kekra nu kekrü, kerieu uko chü khowaya. Uko kevitho-u pfhüya derei Ukepenuopfü-e kevitho-u pfhüya mo. Uko themia chü kelakrei shüya. Johan 17 nu Khrista kecha do tha keshü-u melewaya. Kenieu, uko Ketholeshü nu ketuoko melewaya. Korintiako kerieu 1.10-17 nu apostel Paul-e puकेcü themiako za sekecü kekrü, süu la themia u thuo u la krei mu u kro keza krei partaya Seu, themia za se keba-u liro Niepuu za sou nu kie ba. Derei uko Ketholeshü nu phrükelie Khrista za selienuya "Sizomonyü puo geinu zo kemosie kelakelie kekrei jü zo : kekreilamonyü u bu u kelalie morosuo ükecü tei khro themia donu theza kekrei puorei khashü mokecü la " (Mhakechüko 4:12.) Diau, themia thuo chükelie mu zathokelie geinu chatha kekrei, kebvü mu pelekemomia donu chü kebvü shü di mezhükemo cha nu ketseiwaya. Pengou-u uko chathapie Khrista kemele kro-u chülietaya sidi uko bu kataya. Mhaca hako pete la, uko kekrü mu phoumata zo.

Kehou la Khrista-e süu chütuouü di puo die pupietuo. (Mathi 16:18.) Süu üse puo thuo puo zie pie khrülieta üdi pushü. (Mhakechüko 20:28.) Süüsü puo kelakelie-u zo. (Efesako 5:23.) mu Puo süu tsüu zo. (Kolosiko 1:18,) Puo za se kielie,

pfhü se kepar-u, chükeliu, kelakeliu mu puo tsüu rhukeliu
 puotou zokecü la. Süla Paul-e leshü thupie Rom kehou nu
 shü di kehou nu tsüphrüko ki kelushünu, Puo pukecü, "Khrista
 kehou kheko pete nieko kelushü ho." (Rommiako 16:16).
 Süsie Korint kehou nu pukeshü, hamhle. "Siro nieko Khrista
 mo-u zo, mu nieko mia puopuo ha süu gei za puopuo zo."
 (Korintiako kerieu 12:27), Derei themo-u kehou. (Efesako 1:
 22,23). Süsie puo Khrista kehou la pu ketha zo. Süu Uke-
 penuopfü kehou isi rei kielieya. Korintiako kerieu 1:2; Mha-
 kechüko 20:28). Ukepenuopfü kedi. (Korintiako kerieu 6:9).
 Khrista kedi (Efesako 5:5), Puo nuu puo khrieu kedi (Kolosiko
 1:13) uko Niepuu kedi (Pitor kenieu 1:11), Kehou-u (Mha-
 kechüko 13:1), Lhou sei keba Ukepenuopfü kehou (Timothi
 kerieu 3:15), Penuokerieu kehou (Ibriko 12:23), basalu Süla
 kehou-u theza kekrei se morei puoca kekrei se kie mo. Mha
 hau rükralie morosuo Ukepenuopfü nieko Khrista vie mu
 Khrista vieko rei Ukepenuopfü vie phre zokecü la Mu theza
 kehouporei kehou kiekeliu kheko pete Khrista-e chü phre.
 Süu Khrista kehou mo liro süsie supuo kehou tatuo ga ?
 Ha mho nu huomia nie Niepuu kehou nunu uko mengu kekrei
 nyi di theza kekrei tholienyü batuo. Derei uko Bible nu
 kehou kie keba-u Bible-e kedipuo ca nu kielie shi we süu
 nu balie khe. Siro uko mezhülietuo.

Kehou nu tsüphrüko chü ketuo rei Bible nu pu mesatou
 pie kieshü. Isaya siedzekesiu-e pupie ketuo Ukepenuopfü-e
 theza kesa puopuo themiako ki khashü. (Isaya 62:2). Theza
 süu teicie kekra sie Paul e se par. (Mhakechüko 9:15)derei
 theza süu Judakemoko Ukepenuopfü dieze chülie kemochie
 khashü mo Mha hako pete Siria Antioko nunu pethakeliu
 Khristan kie kerie nbie sedelie. (Mhakechüko 11:26) Süsie Paul-e
 Agripa kedi pethakecü nu ngukeliu, mu puo die kelakeshü nu,
 "Site Agripa sie Paul üse, no rüümekhro zo di a bu Khristan
 chütatuoü tha nhie ha, sita. (Mhakechüko 26:28) thelatho-u,
 uko Pitor pukeshü phrukeliu," Derei themia kehoupugrei
 Khristan chüyakezha la kemezhikecü ngulie liro, Puo bu süla
 menga hieü theza süu la puo bu Ukepenuopfü tshe zoliecie."
 (Pitor kerieu 4:16). Süla Ketholeshü Kesau tei nu ha Khrista
 siedzi chü ketuoko Khristanko mu Khristanko rübei zo. Niepuu-e

thie rei uko za sei tuoya thiedzü kembie. Uko Khristan za nunu ketheza tuo liro süu khristan ketho mo. Khristan za thokelie hau kijüu ki sikreilie ketuo mu Niepuu süu puo nei baya.

Kehouko mu tsüphrikko Khrista za se morosuo, Kiüdi ga? Kekreilamonyü süu kikru zakecü la (Efesako 3:14,15) theza mho theza-u (Filipiko 2:9-11) mu theza-u kelakelieu geinu ngulietuo (Mhakechüko 4:12). Süla we Khrista za nu pelelie morosuo. (Johan kerieu 5:13). Theza süu phrashülie (Timothi kenieu 2:19) U nou kedilie di süu za nunu baptaiz chülie (Mhakechüko 2:38). Süu za nunu kerüsuo chülie ketuo la kengulie. (Mathi 18:20). Puo za nunu mha pete chülie (Kolosiko 3:17). Puo za nunu kechachie kerhei ngulietuo, (Johan 20:30,31)

Hamho thupie keba mo di theza kekrei ngulie lho, Thema za nunu mhakipuorei kelakelie jü zo, derei suomia themia za nunu setuoya shi süko we katatuo Dieca kekrei nu Khrista za nunu zo kemosie kelakelie kekrei puo rei jü zokécü la.

Ketsokecüko

Hako chütseishülie :

1. "Kehou-u Ketholeshü-u nu morosuo
2. "Themia thuo chükemie zako
3. "Kecha.....la.....
4. "Nieko tsiewe
5. Ukepenuopfü-e puo themiako khashütuo

Hako se u ro u ülie moro mo ülie :

1. Kehou-u Ketholeshü nu keba theza liro Ketholeshü nu morosuo

2. Themia thuo chükemie zako kekrü me?

3. Kelakelieu Khrista gei ba me?

4. Niepuue uko bu theza puo nunu keze selienü di thie rei pu ba me?

5. Mhanüü miapuo-e puo za semo di puo tshelie vi me?

Hako puo tou nu kelashülie :

1. Kikidi kehou huo themia thuo chükemie za se parta ga?

2. Themia thuo chükemie kehou mu puo mhatho kekrükecü cako thushülie.

3. Kedipuo la nu Khrista-e kecha chüshü ga?

4. Paul kehou kezeko kelakrei sierketa ki puo kedipuo mhathe chüshü ga pushülie.

5. Kedipuo la kehou-u Khrista za se tuo ga?

6. Rommiako 16:16 nu thulie
-
7. Khrista mo-u Korintiako kerieu 12:27 nu thupie kezhu puo ca kedipuo ga ?
-
8. Kehou huo za thushulie
-
9. Mhanuü kehous Khrista kehous mo liro supuo kehous ta ga ?
-
10. Kehou tsüphrüko üse kedipuo üdi kielieya ga ?
-
11. Khristan za pu ketuo se thushulie
-
15. Niepuu thie uko bu kedipuo chüshünu ga ?
-
13. Khristan kekrei huo chü ketuo puotou me ?
-
14. We kedipuo la Khrista za nu ba morosuo ga ?
-
15. We Khrista za nunu kedipuo chülie morosuo ga ?
-

Kehou Mhatho "chukelie"

(Organization of the Church)

Khrista kehou chülie (Mathi 16:18). kehou süu kijüu ununu kie krei se parkelle. (Kolosiko 1:13,14). Sünu kelakelie nyi (Mhakechüko 2:47). Süu puo ruopfü mo-u (Kolosiko 1:1-8), mu pete rei puo zo. (Efesako 4:4).

Kehou e kijü pete nu ba, sünu themia krie mu nyienyie-kecü pie se kehou nu meza baya mu kehou meza keba mia puopuo se u thuo u kehou meho baya. Hau ca kehou-e u thuo keşe keba sorkari puo mu süu seyie pete lä morei kijü pete la mo. Dieca kekrei nu Niepuu kehou-e kijü nü puo tsü chü baya mo morei kijü hanu head-quarter chüya mö

Ketho'eshü uko ki pukeshü Khrista kehou tsüu. Khuso se keze meho vo khe, "Sidi Ukepenuopfü mha peteko khapie puo phi khro shüwa, di puo bu kehouu tsüu chü di mha peteko bata. Kehou süüsü puo mo chü. Sidi mha peteko nu tshu tuoyakezhau Khrista Puo thuo kehou tshupfü bata." (Efesako 1:22,23). "Kekreilamonyü Khrista kehcuu tsü kechü tuoi mia nufuuo kechüu rei puo kimia tsüu zo; Khrista we sizomonyü Puo mo-u kelakelieu rei chü sa" (Efesako 5:23). "Siro puo-a themo süüsü puo kehou puo-a süu tsüu zo; puo sietsenu ketuou, kesiamia donunu penuolie kerieu' kekreilamonyü, puo bu mha peteko nu kezhatio u chi ketuo la." (Kolosiko 1:18). Khuso hako geinu kedipuo se u pethashü ga? Thupie keba tuoi Khrista-e puo tsüu süüsü kehoun puo tsüu kitsuo ba ga? Yopuo zo, süu kekrei puorei jü derej Khrista rübei zo.

Kehou nu miapuopuo se di kehomiako chülieya, süüsü miapuopuo gei shierei, kehou gei shierei, tsüphrmia puopuo shierei Khrista-e puo tsüu zo. Hau ca sikelie Paul-e pukecü, "Siüderei Khrista thepfuko tsüu zo, mu thepfumia rei thenumia tsüu zo. Siro Ukepenuopfü-e Khrista tsüu zokechü a nieko tu silie nyü;" (Korintiako kerieu 11:3).

Süsie, kehou puo uu puothuo puo mhathotho nyi. Tsüphrüko mho Khrista-e puo tsüu zo. kehou krütako mu dikon-

ko kehou la Ruopfü kitsatie mu uphou kitsatie shierei kehou se morokesuoko meho baya. Kehou krütako die zelie kekreilamonyü süko-e tsüphrüko ruopfüko dze le di süko theke tuoya zokecü la (Ibriko 13:7) Dikonko liro uchü umo la theke rorie baya. (Mhakechüko 6). Hau rükralie, Ketholeshü nu kehou la pehüko mu dikonko isidi thupie keba ngulie, pehümia puo mu dikonmia puo kehou se kekhaya mo. Morei kehou kekrei nu pehüko mu dikonko kehou kekrei nunu vor kekha rei yamo. Kehou puo kehou kekrei ze kecha morei kehoulie vi derei huoniehüo kehou kekhalieya mo.

Dieca pehü, Pastor, Bishop, Tekuoepfheu, mu Presbyter hako mbatho kemhie phre zo, Süla pehümia Puc-e Pastor miapuo, Bishop miapuo zo, Timothi kerieu 3:1-7 nu Paul-ehou kepfhemia zho dze pushü, "Themia kehoupourei kehou, kepfhe kam chü nyüyakezhau mhakam kezha pfhüya. Süla kehou kepfhü mia bu puo thaliekelhómia, puo kimia puo rübei kenyimiam, mha kehoupourei puo kethekerekezhámia, puo zho kevimiam, mu themia kemenómia, mia peso nyüyakezhámia mu mia pethalie kesümiam morosuo. Puo kemezemia mu mia vü nyü sie tuoyakezhámia monyü themia kemezhümiam morosuo; Puo mia ze kenya nyü sieiyakemómiam mu shükei raka mehoyakemómiam morosuo Puo thuo puo kinumiam rei kekha menuo zetuoyakezha puo nuonuoko bu rei puo khrü prei di puo die zeyakezhámiam morosuo. Simodi themia kehoupourei puo thuo puo kinumiam kekhalie siya mo liro, puo kikidi Ukepenuopfü kehou kese menuo se tuolie vi tno ga? Puo komethuo tuo di satan mhie Ukepenuopfü bu puo pejokewa keprei la miassámiam zo suo. Sizomonyü puo miatha pfüta mu satan ratho nunu puo mapfülieketa keprei la chazoumiam mhodzünü rei therhu pfüyakezhámiam morosuo. "Kehou kepfhemiam zho dze Tita 1:5-9 nu rei thu pietuo. Süla themiam miatho kemómiam bu kehou kepfhemiam chülie lho. Süu ketseikevimiam rübei bu kedalie morosuo mu uko bu rei kedikeli di selie, kehou nu kehou kepfhe kevimiam ba kemo ra, Kehou-u bu uko tho-u mu mhachü sa kholie ketuo la kehou kepfhemiam kevi kedalie kemochie meho menuolie.

Dikonko rei kedalie Kehou kepfheko ze di Kehou tho chülieketuo la, Uko üse kituomia üya mu uko kehou kepfheko mharhü khronu kam chüya. Paul-e dikonko zho dze pushü," Süsü tuoi dikonko rei themia kemezhümia, u die çürükemomia, zu krie nyü bakemomia, kemethuo nu mia vie liecüya kemomia morosuo. Süko u nuole mezhü di kepele die kesou se tuoyakezhamia morosuo. Siro themia süko rüli kevi kesuo si vo perie di, uko kejo jü liro uko bu dikon kam chücie. Dikonpfüko rei sümhie u zho mezhü mu mia tha mia melekezhamia monyü mha kehouporei u kethekerekezhamia mu kedïethomia morosuo. Dikonmia u nupfunuo puo rübei zokecümia, u nuonuo mu u kinuko kekha menuo zetuyakezhamia morosuo. Tsiu dikon chü menuokezhamla u kemetei rei nyilie di Khrista Jisu kitsatie u kepele thepfu kechü miemielieya. (Timothi kerieu 3,8-13).

Hakoha kehou la Ukepenuopfü mhatho. Kehou puo nu u thuo u kehou kepfheko mu dikonko baya, süko pete mho Khrista-e u tsüu zo, uko khro nu dieliekevi petha ketuoko, kepethako mu tsüphrüko batuo. Niepuu pukeshünu kehou nü mia puo kekrü di kejo kemou chüwata zo shierei kekreiko Niepuu kepele nu ba sei zotuo. Morei kehou nu themia pete kekrüta di mia puo rübei kepele nyi di batuoü rei chülievi zo. Kekreilamonyü Niepuu mharhüu nu kehoumia miapuopuo bu puo med chüliekevi kekuo ba ükecü thakeshü la. Uko themia thuo chükelie thezho-u nunu pha se tuo mo derei kekhrieu nu rübei zokecü la. Süla uko keze huoniehüo gei chülie morokeşuoko chü tuoya, uko Khrista nu puo zokecü la. Puo sie mha kevi chüsalie kenjü kecü la.

Ketholeshü phrü kevo nu pitor morei themia kekreamia kehon tsüu ükecü ngulie mo. Kehou kepfheu morei Pastor-e kehou nu kekha kezhaü ükecü ngulie mo, morei süu puo tsüu ükecü no phrü vo rei ngulie tho No kehou nu kam chü sei keba morei kekha keba ngulie mo. Kijü nu nanyü kekra rei Ukepenuopfü zho-u varhüo di keza pie uthuo umeđo u çau kele la nanyü nu kediekrei phi zhüte. Süla we kehouporei Bible nu kedipuo se ketho-u dze Ketholeshüko nu thupie zhü shi süko nu rürei la vor di kehou rhi puo nu tuolie khe.

KETSOKECUKO

Hako nie pezie rei chüpie kelashülie :

1. Supuo-e kehou chüshü ga ?
2. Kehou-u kedipuo se chülie ga ?
3. Khrista mo-u u chü mo ruöpfü ga ?
4. Kehou kitsuo ba ga ?
5. Kehou-u siedze nu.....
6. Kehou-e miapuofuo ükecü krikrie mu nyienye se chü
7. Kehou sorkari hau u ithuo u ra mo, seyie nu mo modi kiji
pete la ga ?
8. Niepuu kehou puo tsüu kiju nu headquarter baya me ?
9. Kehou tsüu supuo ga ?
10. U thuo u ra kehou krütako kedipuo mhie di kieya ga ?
11. Kehou kepfheko mu dikonko tho kedipuo ga ?
12. Kehou puo nu kehou kepfhemia mu dikonko mia kitsuo
batuo ga ?
13. Kehou kepfheko za kekrei kedipuo mhie di kielieya ga ?
14. Kehou kepfheko zho dze kirapuo thupie zhü ga ?
15. Dikonko zho dze kirapuo thupie zhü ga ?

16, Kehou puo nu tsüphrümiako donu kedalie kevimia ba mota liro kehcu kepfheko mu dikonko kedalie tuo me ?

17. Hau nu supuonie kehcu zelietuo ga ?

18. Kehou nu kedipuo mhie di pha se tuoya ga ?

19. Ukepenuopfü mhatu-u rhükeshüu nu chükclie salie vi me ?

20: Bible nu Pitor-e kehcu tsüu me ?

21. Keou pfheketuo la mia puopuo za bishop ükecü-u keho-umia mho kekha kezha-u me ?

22. Uko phrükelie Pastor-e kehcu puo mho me ?

23. Uko Bible nu clergy morei laity ükecü phrülie me ?

24. Kedipuo la kijü nu kezapie kekrekreki sierta ga ?

25. Kehou mhatu rhiu la uko kü zclie morosuo ga ?

Kehou nu Larkelie

(Entering the Church)

Uko phru kevo nu kehou dze kemeyieko nguliete. Krista-e kehou la siasuü ükecü ketholeshü nu pushü. (Efesako-5:25) süu puo thuo puo zie pie khülie (Mhakechüko 20:28) mu puo kelakelieu zo (Efesako 5.23). Hako ketsosietuo; Khrista-e mhatho kemo huo la siasü me? puo kehou la püo zie pekrukeshü kemethuo chüwate me? puo kelakelieu zo di mia puo-e chazou nunu kelalie kevi rei nyi me? No ket-sokeshü hako pete mo ükecü pu tuo zotuo mu süüsü mezhü zokecü la. Süu liro no kedipuo la kehou-e meyie zo mou ta ga-mu miapuo-e tsüphrü nu ba mo shierei kelalie vi üta ga? Themia sükosü kehou si tuolie kemo le tuoketa la mu uko sikecü le tuoketa la uko sewate.

Bible nu kehou-e kelakelieu üdi pushü mo derei puo kelalie ketuo la kehou nu balie morosuo, Süu Rou-e kelalie mo, derei Noah mu puo kinuko rou nu le di dzü-u bu uko pelhikhriwa molie, süsütuo kehou rei zo. Süu rübeizomonyü Niepuu-e puo kelalieta liro puo kehou nu sawaya. Ketholeshü nu pukeshü, themiako dleliekevi silie mu süu zellie, Pentekost zhanhie, "Siro Niepuu teisonhie kelakelieko bu uko salielie ba zota, "(Mhakechüko 2:47). Süla mia puo kelalie ta liro puo Niepuu kehou nu tsüphrümia puo chüte. Puo tsüphrü mo liro, kelalie mo zoluo, Süu si rüü phi. Si kemosie miapuo kehou se kelalie ketuo ca jü. Mia puo kehou kekrekrekiekcü nu ba rei kelalie vi icü le balievi derei puo kehou nu tsüphrümia puo mo liro kelalie kenjü;

Mia puo-e puo ketso mo zo di Niepuu kehou nu vorlie kenjü: Sikecüu monyü Niepuu kelakelieko sa pie puo kehou nu shülieya. Puo kelakelieko rütei puo kehou nu shülieyakezha la kehou-e kelalie ketako la zo, Niepuu themia melou nu, uzho rüli, hakemhie kecüko meho baya. süko nu puo ketho nunu dieze chü mu chüyakemo ngulieya, Puo ratho nu tuoya liro puo sapie puo kehou nu chülieya. Derei we

ratho chü mo puo dieko ze mo liro puo u kelalie lho kekreilamonyü puo chazou mhatho la meho monyü, lukhro u melou meho di ngulieyakezha la. Miapuo--e kehou nu vorkelie zo liro puo zho puo rüli, kepele hahoka la letuo mote. Süla Niepuu theucu meho di puo kehou uu salieya. Kelalie ketako puo mhapuorei kekrülie di süko ze keliejü Puo-e die khakeshü rübei se ze zotuocekü la

Khrista-e kehou kelakeliev, mu kelakelieko sa pie sünu shüya, süla mia puo kedipuo mhie di u kelalie di kehou nu lerlie vj tuo shi ikecü silie nyü ba mecie. Süu Ukepenuopfü die uu thu mesa pie zhü Vo hurei unou kedilalie di la vorkelie Mhakechüko leshü nunu ngulietuo. Derei kedipuo mhie di Niepuu kehou nu ler tuo shi ikecü sitoulie morosuo.

1. Ketho-u rünyü morosuo. "Süsü tuoi kepetha dieu kerünyü nunu kepele parya, mu kepetha die kerünyü süu Khrista dieu nunu parya. "(Rommiako 10:17)
2. Puo Ukepenuopfü mu Khrista pele morosuo "Siro kepele se mo di puo nei chülie kenjü zo, kekreilamonyü Ukepenuopfü ki kevormia puo ba zocekü mu puo mha methuo pie puo pfhüyakezhako tsüyakezhau zoücekü pele morosuo. "(Ibriko 11:6) Khrista pukekü. Nieko nou kemezhietu suo; nieko Ukepenuopfü pele balie, a pele rei balie. "(Johan 14:1).
3. Puo puo kephoumako nunu kedilie morosuo "A nieko ki pushütuo, si mo; derei nieko nou kedilie kemosie nieko rei sükosü mhiei ka phretatuo. "(Luk 13:3)
4. Puo Khrista üse Ukepenuopfü nuo üdi phralie morosuo Khrista puo thuo puya, 'Süla themia kehoupuorei themia kengu ki a za pie pu liro, a rei teigei keba A puo kengu ki puo za pie putuo, (Mathi 10:32)
5. Puo kephoumia valieketuo la pno bu baptaiz chülie morosuo. Baptism hau dzü nunu khrükewa. (Rommiako 6:3,4 Mhakechüko 8:26-39). Themia kehoupuorei pelalie di baptaiz chülie ro kelakelie ngulietuo; derei themia kehoupuo-

rei pelelie di baptaiz chülie ro kelakelie ngulietuo: derei themia kehouporei pelokemo-u kejo puo gei pfütuo. (Mark 16:16) Sitse Pitor sie üko üse, nieko puo bu nieko kephou-ma kelalashü niekò tsüketuo la nieko nou kedi phrelie di Jisu Khrista za nunu baptaiz chüliechie: silie liro nieko keme-sa Ruopfü mhaphruou ngulietuo. (Mhakechüko 2:38)

Uko kephrü hako geinu kedipuo silie ga?

Uko ngukelie Niepuu kelalieketako sa pie kehou nu shülieüya, Süu ca miapuo uko ketho-u rünyüliete, Süu pelelie, kephou-ma nunu kedilie, Khrista phralie mu sidi baptaiz chülie, sitse puo kelaliete. Süla u mia puopuo süu chülie ro puo kehou nu saliete, kekreibamonyü Ukepenuopfü die kerünyü mu dieze kechü-e Niepuu zo mu puo kelalie di puo kehou nu shülieya kezha la. Süu rüü mo me?

Dieca kekrei puo Niepuu pukecü Ukepenuopfü kedi nu ler ketuo we dzü mu ruopfü nunu penüokelie rübei zo. (Johan 3:3-5). Derei kedi puoca kedipuo ga? Süüsü kehou (Matti 16:18,19). Niepuu pukeshü cha kenie nyi me? Mo to zo, Süla pelelie di baptaiz chülie, Süsie puo Ukepenuopfü kedi penüoliete, morei Ukepenuopfü kinumia chüliete. (Korintiako kerieu 12: 13). Derei mo-u kedipuo ga? Süu kehou. Kolosiko 1:18) Kehou kitsuo: ba ga? puo rübei, (Efesako 4:4, Efesako 1:22,23,) Miapuo-e kikemhie di sünu lerlie vituo ga? Baptaiz kechü geinu zo. Derei Khrista-e pukecü themia kehouporei kelalie ketuo la pelelie di baptaiz chüliecie isi (Mark 16:16) Korintiamia sükemhie chü zo. (Mhakechüko 18:8). Süla miapuo-e baptaiz chülie ro puo rei süu zatho yöpuo ta zo mu sünu saliete.

Cha puo rübei kelalieketuo la, isidi uko ngulie, mu Niepuu kelalie keta ko sünu salie. No rei kehou tsüphrümia puo me? Süu n thuo Bible nu phrülie vi. Mo liro tsierei no kelalie mo zoluo. Süu meholie, phrülie, mu Niepuu die zelie tsüu puo n sa pie: puo kehou nu shülietuo.

KETSOKECÜKO

Hako pie puotou nu kelashülie :

1. Uko phrü kevo nu kehou dze kedipuo silie ga ?

2. Kehou la supuonie siashü ga ?

3. Kedipuo se kehou-u khrülie ga ?

4. Kehou kelakelieu supuo ga ?

5. Kehou u meye se ükecü we kikidi silie ga ?

6. Kedipuo la huomia kehou üse meye zo moü ta ga ?

7. Kehou kelalieya me ?

8. Kelalieketuo la kehou nu tsüphrümia puo chü morosuo me ?

9. Noah mu puo kinuko dzü kerüpfhü nu kirapuo nu kel-
alie ga ?

10. Rou chazou tsa rei kelalie me ?

11. Supuo-e kelakelieko sa pie kehou nu shülieya ga ?

12. Hako khuso kirapuo nu ngulie ga ?

13. Miapuo-e kelalieta liro puo kedipuo kehou tsüphrü ta ga ?

14. Themia kehouporei Niepuu-kehou nu vorlie vi me ?

15. Kehou nu lerketuo la ca pengouko kedipuo puo ga ?

16. Dieze nu tuo mo di kelalie vi me ?

17. Baptism kedipuo ga ?

18. Baptism puoca kedipuo la ga ?

19. Kedi kedipuo ga ?

20. Kikidi kedi nu ler ketuo chu puo rubei ga ?

21. Themo-u kedipuo ga ?

22. Themo kitsuo ba ga ?

23. Sunu kikemie di lerie vi ga ?

24. Kelalie ketuo la cha kitsuo nyi ga ?

25. Kehou nu ler ketuo cha kitsuo ba ga ?

Kehou-u Kerisuo (Worship of the Church)

**Kehou-u kelalie ketuo la chü. Süu öa tou-u liro Ukepen-
uopfü ki Jisu Khrista za nünü öha mü rüsuö ketuo la zol.**

Paul pucü, "Sizomonyü nie die nu rei mu nie mhathoko nu rei nie mha kehoupuo kehou nu rei Niepuu Jisu za nünü mha süko peteko chülicie" (Kolosiko 3:17)

Ketholeshü kesau nu kecha dö se nyi, Kerientwe phrüke-
he sikemo kerüsü kechü. Paul-e Marikijuthou ro nu At-
hen hü puo lutsa hatsa terhüo mirhiko meho kesie ki puke-
cü, "A rühou vökecü ki nieko-e mha rüs oyakezhako meho tüö
ru, rüsuoba puo gei, "Sikemo Rühö puo la, ikecü theza puo

thu rei pie ba di ngulie. Ka, siro nieko a, si mo di rüsuoyake-
zhau a süu thapie nieko kieshütuo. "(Mhakechüko 17:23) Süko
si mo di rüsuö keba tuoi thje rei sümhie zo, Thie themia million
million kecü rübei terhüo rhi rüsuö tuo mo, derei nanyü kek-
ra nu ketholeshü nu si kemoko se mhachü mevie miemie sie-
rte Kenieu, Niepuu za rübei kie, di rüsuö kezhamia kemeth-
uo puo zo. Khrista pukecü, "Derei themia thuo chükelie doko
pie uko die chü mia petha di, uko a rüsuö kethedo tuoya-
kezha, zo (Mathi 15:9). Themia kekratsa tsie rüsuö hau nu
medzituo. Uko Niepuu rüsuoya ketho zo, derei uko rüsuö u
kemethuo zo morei rüsetuote, kekreilamonyü uko Ukepenuopfü
kele medo-u monyü themia thuo chükelie kele geinu rüsuö
tüokezha la. Scu, Ukepenuopfü die nu ketho-u nünü rüsuonu-
ya, süu ruopfü mu ketho nünü, Uko Khrista die phrükelie
Ukepenuopfü sü ruopfü zo; mu puo rüsuökezhamia ruopfü
mü ketho nünü rüsuö morosuo. "(Johan 4:24). Hau
rübei kerüsü zho ketho zo Ukepenuopfü hau puo medo
baya. Hau Khrista teiki rei mu uko tsiedo, teiki rei hau
ketho zo, Kerüsü hau thapie penuopfü ki shüya mü
ketho nu shüya. Ukepenuopfü-e themiako bu kemouchi
di Puo rüsuolienu mo derei puo rüsuökeliemia ketho
nünü rüsuolie morosuo.

Niepuu kehou nu rüsuolie ketuo la kedipuo setuo ga? Si kemo kerüsoo chülie lho zo. Morei themia thuo chükelie do-ko se uko die chü di petha rei Ielho. Sikecüu monyü Ukepenuofü bu puo meäo chülie ketuo la ruopfü mu ketho nunu rüsuolie morosuo. Uko ketholeshü kesau nu phrü di kerieki kehouko mha, ca pengou se kerüsoo zho: chü yori.

1. Uko keze di phrülie. Timothi puo nhicu nunu ketholeshü dieko se petha, (Timothi kenieu 3:15). Paul e puo üse dielie-kevikepetha khriesamia puo üdi kie. "Ukepenuopfü bu no üse viülieketuo la n ra chüliecie, mhatho kevi chülie silie liro no mängata lielho, Ketho dieu keza tou di se zolie. (Timothi kenie 21:5). Hako se Khristanmia pete ki pulie vi, vohurei kerüsoo, zho-u la. Hau ki rei Ukepenuopfüe puo die geinu puo apuonoko ki pushü. Mhakechüko 2:7 nu Paul e Ukepenuopfü die se kezeko ki phrülienushü.

2. Uko kecha chü. Pentecost zha nhie, themiako Niepuu die ze ketasie, uko phrükelie, "Sidi uko apostelko uko kepetha dieko nu mu u kezeko ze keperokecü nu, niekhrüda bietsie-kechü nu mu kechako nu rüdei mo ba zofa." (Mhakechüko 2:42 kechá geinu uko teiger keba Puo-u ze kerüchülie kevi tei ngulie Khristanmia puo-e khristanko kekreamia ze di kerüsoo nu kedipuo leya ga? Kecha la mhapuorei dojülieya mo?

3. Uko ketshe tsali chüya Paul-e puo kezeko ki thukeshü, "Sidi ketho-u mu chülie mu kemesa tsaliko chüpie huonliehuo rüchülie: Siro nie nou nie tho chü di, u chü mu übou khöupie Niepuu kielié. (Efesako 5:29). Süsie rei Kolosiko 3:16 mü Ibriko 13:15 nu phrülie, Tsali kechü ca kenie nyi. Yopuo liro u pñeü mü kekrei-u liro übou se Ihoukelie, Ukepenuopfü kedipuo tsali se puo neiya ga? Puo u pñeü tsali puo neiya. Paul pukecü uko nou nu kelipie Niepuu ki shülie isi. Hau übou khöupie kie mo. Khristan kekreamia tsali kelipie Niepuu tsheya. Teicie thekrie sie übou se sa di Niepuu tshekelié chü. Derei Ukepenuopfü-e süu mesa mo mü Ukepenuopfü-e süu se puo neiya mo. Khristanko übou se sa di Ukepenuopfü tsheie kenju mü übou se di chalieya mo.

4. Uko keze di Niepuu kerukraca keselie. Hau Mhakechüko 20:7 nu thakie puo ngulie. Mathi 26:26-28 mu Korintiako kerieu 11 nu uko ki pethakeshü we Niepuu rükrá sei tuolieketuo la Niekhrüdaü Niepuu mo mu thie morei khubedzü-u Khrista zie ükecü kerukraca hau kese di rukra tuolie-nushü. Süu la we thie rei chü tuöya.

5. Uko shükei raká khashü. Paul dipuopie Galatia nu mu Ko-rint mu puo khrieko ki. "Deobado zha therie nhie kehou-pno bu rei puo thuo khashülekevi, chie kha krepié ba phreli-sidi a kevor kinu mha kengu ba moketuo chülie." (Korintia-ko kerieu 15:2). Korintiako Kenieu 9:7 nu rei phrülie.

Hako therieki khristanuo deobado zha therie nhie vo di Ukepenuopfü rüsuolie ketuo la vo kenguya. Mhakechüko 2:7 Korintiako kerieu 16:2. Uko tarhokeshü: Huomia zho tuo ita mo di uko u thuo u kehou vo kengnyakezha khakewau monyü huoniehüo tarho ba zolie khe; teisozhau uo penüq miemietazhükecü la süko chü bei zolie khe. "(Ibriko 10:15). Thie Khristanko rei süko mhe tuolie di rüsuó chülie, sitse sü-gei-nu uko-kemhielletuo.

Kehou nu kerüsuó zho ha rüüse, mu puo cau, la kem-ethuo nu themia kekra bie kemecüwaya. Uko kele ki süu chü ketuo u zho u rüliko geinu le di mha ca keretho nu, kexha nu puotei ngure seketuo u mhiei, mia bu puo la se vo chashü morosuo keta mhie leya. Derei süko pete kekru. Uke-penuopfü kerüsuó zho geinu u ze kerüchülieya mo, derei kecha geinu zo. Ukepenuopfü-e khakeshüko mho nu satie kenjü mu pekawa reilie kenjü. suomianie sümho kezie morei tsali ke-rüsuó seya shi Ukepenuopfü noupfhü khashü ketuo pesishüte. Ukepenuopfü-e pu eshüko tsiu puo themiako süu zelié mbro-suo. S. ketasie we Ukepenuopfü rüsuó, puo tshe mu puo rhulie vi

Ketsokecuko

Hako puotou nu kelashülie :

1. **Kehou kedipuo se chü ga?**

2. **Kehou kedipuo la ga?**

3. **Niepuu za nunu kedipuo chütu ga?**

4. **Ketholeshü kësau nu kerüsuo zho kekrekrekrecü kitsüo phrülie ga?**

5. **Paul-e kirapuo nu marhi kekrekrei rhi kerüsuo ngülie ga?**

6. **Uko rüsuo-u la puo kedipuo pushü ga?**

7. **Uko kerüsuo zho mhie thie tai themiako rüsüya me?**

8. **Ukenuopfü kerüsuo-e kemethuo nu rüsuo ba ükücü suomianie pu ga?**

9. **Kedipuo la uko kerüsuo-u kemethuo üta ga?**

10. **Ketholeshü khuso nunu kelashülie.**

11. **Thie themia kekra Niepuu ki kerüsuo kemethuo nuu rüsuo tu me?**

12. **Ketho rüsuo-u kedipuo ga?**

13. **Johan 4:24 nu thülie**

14. **Ukenuopfü rüsuo ketuo la ruopfü nunu rüsülienukücü puoca kedipuo la ga?**

15. **Ukenuopfü ketho nunu rüsülienukücü puoca kedipuo la ga?**

16. Ukepenuopfü-e puo themiako bu kedipuo rüsuo zho se rüsuo lienyüya ga ?
-
17. Puo themiako bu Ukepenuopfü rüsuolie ketuo la we kirapuo nu phrülie ga ?
-
18. Kerüsuo ca pengou khashülie.....
-
19. Thie uko ki Ukepennopfü-e kedipuo pu ba ga ?
-
20. Ukepenuopfü nuonuoko-e kedipuo mhie di Ukepenuopfü ki putuo ga ?
-
21. Tsali ca kenie kedipuo puo ga ?
-
22. Ukepenuopfüe tsali puo neiyakezhau za pulie.....
-
23. Niepuu kerükra ca kedipuo ga ?
-
24. Khristanko teisozha kju nu vo di kengulie tuo ga ?
-
25. Ukepenuopfü kerüsuo mharhü-u chü pekra morei chü pe-salie me ?
-
- Apostoleko teiki keshu kedipuo minie chü ga ?

Kehou Mhatho

(Work of the Church)

Kedipuo la kehou chütuo ga? Süu kedipuo la ga? Süu mhatho kedipuo ga? Uko süu phrülie ketuo la Ukepenuopfü die nu meho votuo.

Kehou-u liro kehou-u thelhitheü chü suo, leshüki morei kechüki kembie talie suo. Sürübeizomonyü shükei raka kralie ketuo la mha se dieyie kechü mu leshüda kezechü morei lhithe chüsuo. Mha hakoha vi kecü la Khristanmia miapuopuo hako chü ta di Ukepenuopfü e pukeshü kehou lietho nu mo di mha kemehou mu u keneira tuo sedelie di Ukepenuopfü Bible mharhü-u nu puo themiako ki pukeshüu ze kekrei tatuo.

Uko Ukepenuopfü die nu dieca se thupie kebau keze mehottuo. Dieliekevi pie mia petha, keju ketsopfhümia khruohikelie mu kehou ta mhachükelie, Hako puopuo di keze meho vo khe.

1. Dieliekevi pie mia kepetha.

Khrsta puo teigei sjekelie nhie pethakelieko ki pukeshü, "Süla nieko tuo vo di themia neiüko pete bu a siedzi chülie, siro Puou mu Nuou mu kemesa Ruopfüu za nunu süko bap-taiz chüshülie. Sidi uko bu a nieko ki pukeshüko chüu zeli- ketuo la uko pethashüliechie. Siro hari, A kenuokenuo tsa ketso rei nieko ze sei tuo zotuowe; sishüwate." (Mathi 28:19-20) "Siro puo uko ki, Nieko kijü p-te nu vo di dieliekeviu pupie themia pete kieshüliechie. Themia kehoppuorei pelelie di bap-taiz chülie ro kelakelie ngulietuo; derei themia kehoppuorei pelekemo-u kejo puo gei pfütuo. "Mark 16:15,16). Kenuotsatie Paul-e khriesayo Timothi ki tarho di sie, "Ketho dieu pu mia petha ba zolie, Puo teitouki rei puo tei tuokemo ki rei n teitso chü di petha mu tahi tarho sei ba zolie, "(Timothi kenieu 4:2). Hakembie khuso kekrei huo rei khashülievi derei hako Ukepenuopfü-e puo medo mu se mia ki dieliekevi pie petha-lienushü.

Apostleko teiki kehou kedipuo mhie chü ga?

Tsüphrüko Niepuu uko bu kedipuo chünu shi uko süu chü phrelie, uko die se petha. Thakie. Mhakechüko leshü nu pethakecü die pete ngulietuo. Themia kehoupuorei unou kedikelie khako kepethamiako e uko bu Niepuu kedipuo chünushü shi süko petha. Mhakechüko 2;8,9,10 nu 16 hako phrülie. Derei suomianie petha mu pie pupie keyieshü ga? Kepechü kere Jerusalem nu Niepuu themiako gei vorketa sie kepeleko ta chüreta. Bible nu pukecü, "Siro ta chüre keprako rühou luki haki vo di Ukepenuopfü dieu pie mia petha tuo zota. (Mhakechüko 8:4).

Süsie uko kedipuo pie mia pethashü ga? Tsie rei u nou kedilie Mhakechüko leshü nu phrülie mu sünu n thuo ngulietuo. Derei thu pedzü ketuo nu uko Khrista Niepuu dze pie petha. Themia kehoupuorei kelalie ketuo la kedipuo chülie morosuo, kelhou nu se morokesuo tho puo, kerüsü cako, Khristan kelhou nu kemeyieko hakoha. Paul-e pukecü, "Kekreilamenyü krus dieu kaketuoko mhodzü nu we mhasikemo die; de ei kelalieketa uko mhodzünü zowe die süu Ukepenuopfü kekuo zokechü la. (Korintiako kerieu 1:18). Niepuu puo die khakeshü dieko se mia pethanushü. Paul pucü kepele Ukepenuopfü die kerünyü nunu parya. (Rommiako 10:17). Süsie Khrista-e pukecü, "Siro nieko ketho-u silietuo mu ketho süu thuo nieko khashüwata zo: sita. "(Johan 8;32). Süsie rei, "Siliro, uko-e kikidi pelekemo-u ki chalie tuo ga? Siro uko petha moro kikidi puo pfe si mo zokechüu pelielietuo ga? Siro mia pupie uko petha moro kikidi uko puo pfe silie ta? "(Rommiako 10:10). Hako pete nu themiako kau jü di tuote. (Rommiako 3:23), ;6:23), Süla Ukepenuopfü kekbrie se mia pethalie morosuo. Rommiako 5:8) ngukelie themia-e kelakelie puo nyi (Johan 3:16). mu puo Ukepenuopfü die ze chükelie la puo kephouma nunu kelalie vi. Rommiako 1:16 17) Ukepenuopfü die silie kemoko morei Ukepenuopfü die zenyü kemoko pete kata zotuo. (Thesaloniako kenieu 1:7-9). Süla Ukepenuopfü die pethalie morosuo.

2. Mha kejümia kekhuohi.

Uko Bible nunu thakie nguliete, Kehou nu ketsopfhümia

yaphishülie, kekreilamonyü kehou-e mha. kinyi keler cha nyi cü la. Mhakechüko 2:45 nu we phrükelie, "Sidi uko uko kilieko mu uko vieko ze se vor di suomianie kedithede ngulie morosuo shi, sü le di keza phrelielieya. "Hauha uthuo ukeni se chülietuo. Derei uko Mhakechüko 6 nu we phrükelie Grikmia mu Ibrimiako donu kenya sierta kekreilamonyü Grikmia samipfüko va rükra motakecü la. Süla pethakelieko pete Apostelko-e kie kengulie di sie uko donu mia thenie kedalie di süko bu kehou nu mhathoko meho ketuo chülie.

Paul-e Jerusalem nu keba kemesako khruohiketuo la vokecü rei we phrüliete. Puo pukecü, Derei tsieuva we kemesako khruohishütuoükecü la a Jerusalem nu votatuoüzhie. Kekreilamonyü Makedonia mu Akaya nu kehouko mhahuo khapie Jerusalem nu keba kemesako donu kejukö tsü tuokecü u neitakechü la. "(Rommiako 15:25,27). Süla Paul e Korint nu keba puo kezeko ki thu di sie, Puo üse,"Siro kemesako la mha kengukechü dze, a Galatiako kehouko bu chinukechü tuoi, nieko rei süsü tuoi chüliechie. Deobado zha therie nhie kehoupuo bu rei puo thuo khashü liekevi chie kha kreipie ba phrelie: sidi a kevor kinu mha kengu ba mo ketuo chülie. "(Korintiako kerieu 16:1,2).

Supuo khruohi tuo ga? Vohu rei kehou nu tsophfü ketuomia la puo ca, ketsopfhümia, ketsamia, samiapfüko la morokesuo kevorko la ukrünuo keju khristanko mu sükemhie huorei sa. Uko phrükelie, "Süla kehouki rei we chü liekevi ki themia peteko gei rei, mu kepeleu kinumia la pekua idi mha kevi chülie khe, "(Galatiako 6:10). Derei themia peteko khruohilienu di mo. Timothi kerieu 5 nu uko sikelie, miapuopuo thuo puo khruohilie lhoketa-u, puo siezedzürrie ba kemo-u mu puo khristan kepele nu puo tho kechü mia puo, hakoha khruohilie vi. Süla Niepüu kinyiko chükezhüu se pevolie, derei cha kebako pete dzie nu khashükecü mesemo.

Kehou nu tsüphrüko rübei khruohilienu mo derei themia kehoupuorei keju ketsopfhümia pete khruohilie vi, kekreilamonyü kehou-u thuo vaphiliekevi zokecü la. Jakob lesü 1:27

mu Jakob 2 nu phrúlie. Dieliekvi se vo themia ki pu ketuo cha liro mha kinyi rei puo zokecü la.

Derei mha kinyi kengulie ketuo mhatho hau kirapuo nu vor ta? Süu kehou tsüphrümiako gei nu uko ukenei khashülie (Korintianko kerieu 16:1,2, Korintianko kenieu 9:6,7) Süu ea mhanüü Khristanko khashülie mota liro kehou-e kejü ketsopfhümia vaphi shülie lho tatuo,

3. Kehou chükelie.

Chükelie puo ca, chü pekuokeshü. U nou chü kethopfulielie, kehou tsüphrüko bu ruopfü nunu lhoukelie. Kekrei huohükelie kedipuo ga? Ukepenuopfü die, kezekeloukelie, kerüsuo nu utei khakeshü, huoniehoo khruohikelie, mhatho kevi, kekhrrie hakoha. Hako nu phrúlie. Mhakechüko 9:31. Rommia-ko 14:19; Korintiako kerieu 8:1; Thesaloniano 5:11; Korintiko kerieu 14:26; Korintiako kerieu 12:19; mn Efesako 4:12)

Thelau nu themia kekra kijü-u mhatho sa komosie kikidi kehou mhatho chülie vita. Kehou nu puo tsü-u ba mo dl chükelie jü mu mha cha huo nu kishükinyi cha pfhülie moro isi di le tuoya Derei Niepuu mharhü se kevitho zo, kekrelamonyü puo lie rübei chülienukecü la. We puo tshe, puo rhu ketuo we puo medo-u nu chükelie mu uko tho-u kijü hanu keba ki nu chü tseikelieu zo. Khrista-e kehou tsüu, mu kehoomia morei kehou nu miapuopuo süu coko zo Süla kehou-e süu tsüphrüko mhakhakeshü rübei se mhachülie kevi zo.

Se kejü ketsopfhümia ketsü nu dieliekviu pie pethashü mu süko khruohikelie nu mhatho kezatho-u mu uko ruopfü kelalie ketuo la zo. Hakoha pete nu Ukepenuopfü tshelie vi Hako mo liro kehou puo mhatho jü. Politic dze, thelhitheü chü mu kehou se mhapuorei zokemo nu shükewa, mha hako kekrei mo derei uko krothoko zo, mu süko Ukepenuopfü die nu vor mo. Ukepenuopfü dieze chütuouü pfhütuoyakezha, themia la mha chükelie, Kemesa nu ba seikelie, kelakelie nu tsüphrümia chü keba mu n chükeshüu tshkelie. Hau üse Niepuu kehou, süu kehou mhatho mu mission üya.

Ketsokecuko

Pezie rei puo tou nu kelashilie :

1. Niepuu kehou-e kedipuo lhitholhiu nu ba hienu ga?
2. Kiju kehou nu kinyi kengulio kevi lhitholhiu chukeeti ke-krü me?
3. Kehou mhatho-e kedipuo ga?
4. Niepuu die khakeshiu Matfi 28:19,20 mu Mark 16:16 pushilie.....
5. Therieki Khristanko cure luki haki vo di kedipuo chu ga?
6. Uko mia huomia kedipuo mhathoko se pethashu ga?
7. Kikidi kepele vorya ga?
8. Kedipuo mbie di u khakeba nunu parlieya ga?
9. Kikidi themia-e kelalie vi ga?
10. Suomia katatuo ga?
11. Kehou-e keju ketsopfhümia va rükralieya me?
12. Jerusalem nu ketsopfhümia kemesako la suomianie khruohi khashu ga?
13. Themia pete khruohilie morosuo me?
14. Suomia kroko khruohi keriethe chülie morosuo ga?
15. Khruohilie keviko rübei khashilie.

16. Kehoumia kemo chazoumia rei khruohilienu me?
-
17. Ketsopfhümia khruohilie ketuo la kinyi kirapuo nu ngulietuo ga?
-
18. Kedikechüki kinyi kengulieya ga?
-
19. Kehou chükecü dze thushülie:
-
20. Ki kecüko huo kehou chülie tuo ga?
-
21. We kikemhie di Ukepenhopfü tshé mu rhulie tuo ga?
-
22. Kehou tsüu supuo ga?
-
23. Kehou mhatho puo ca kedipuo ga?
-
24. Kehou-u kijü-u vie me?
-
25. Kedipuo politics; thohitheü hakemhieko kehou nu si kemo vie ga?
-

Kehou Kezepuo Chukelie

(Unity of the Church)

Tsiedo kijü nu nanyüko kehous kezepuo kechü ki rei u thuo u nanyüko la u nonuyüko kecü mhiete. Mha kinyi chau nu tuoketako meho kevo thechü pete nu kemhie ta zo. Hauha kekreilamonyü kijü nu nanyüko keza kekrei ta di u thuo u nanyü la mha chü thorketa la. Siüderei süko ze la vor di keze puo chülie ketuo we nanyü sünu ketuoko ülie lho ta zo. Puo thuo kezekevi buo cha khapie ba zo rel keza krei keba-u mhakipuorei kezalalie lho. Süla kedipuo kelashü tuo ga? Kelashü ketuo we Bible nu ba. Keze puo chülie ketuo la, uko kepetha zho, tarhokücü zho, kehouko nu, u thuo u nanyü leshüdako khawalie mörosuo mu Bible nu thu keba-rübei selie, phrülie, süu meholie, süu pelelie mu süu die zelie. Sita liro u nei di keze kropuo chüta zotuo Johan 17 nu Niepuu chakecü zho-u mezitatuo Themia kehoupuorei hau chülieta liro pete rei puo nu tuota zo, uko puo rübei peleliete, pete rei kepetha puo nu tuote, pete rei theza puo nu dzieliete, pete keze mhatho puote, peteko rei kemhie di pethatuo mu pete keze teigei sielietuo. Themia kehoupuorei Khrista siedziketho chülie ro hako chü re mo zo.

Ketholeshüko nu kezakreikecü suota ükecü pushüwate. Bible nu pukecü themia kehcupuorei kesuo tsie vapie puo kezeko donu shükezhambia Ukepenuopfü süko ngu mecüya. Korintiako kerieu 1 nu uk oki pushü. Korint nu kehous kedie krita. Süu chü kebvükecüu monyü, apostel Paul ta vo di mha kesuo sikecü uko donu sierketa-u chü kemezhü mhaishü, Puo hakemhie pu, "Siro a zenuoko a nieko pete bu keze die pro pulienu mu nieko donu kepfükhowa molienu sikecüumonyü nieko bu kenourhe mu nieko medo kerhe di vitseilienu di, u Niepuu Jisu Khrista za nunu nieko tarhoshü nyüzhie." Korintiako kerieu 1:10). Süsie puo mha ca se pie uko ketso, hako seko kiu uko la puotou shi kedalie Ketsokecüko : Khrista chüphro se dia chüshü me? Paul nieko phousou chü di gou me? Paul nunu nieko baptaiz chülie me? Süko se

ketsokecü nu uko mo üdi kelashü, Süla puo uko ki kediekrei kecü chü suo ükecü pupie kieshü.

Süsütuo Apostel Paul-e Korint nu puo kezeko ki thu di sie, "Siro harie a kezeko, nieko kehoupuorei hadzü kepetha die silieketau ngumvü di mha thurhuo mu chakha huo chüya liro süko si toupie balie mu süko therhiet lie. Kekreilamonyü themia siyakezhamia u Niepuu Khrista lie chü monyü u thuo u va lietho chüyakezha zo: mu uko die vi mu pesikhuoi di miadoko se ketsi tuoyakezha zokechüla. "(Rommiako 16:17,18) Kolosiko 2:20-22 nu, " Kijü hau nu nhichunuomia kepetha therieko mhiechü tsatie nieko thiedzü Khrista ze siata liro siro kiüdi kijü süu kitsatie tsie rei rhei tuo zokechü mhie di mia bu thezhoko üse nieko phatuoü tuoya zo ga? Süko-e themia die la nieko bu nyü kenyü, morei bie kenyü üya. Kechücha sükosü zeü jüketa vie zo." (Mathi 15,9)

Mha hako pete themia thuo kepetha die khakeshü, thezho sekeli. Bible nu pukezhü die kemo kekrei seketa hakoha geinu kediekrei partaya. Keze kenourhe, u kenei ngulie ketuo we Khrista siedze chüketuo-u kecü rübei zo. Khrista hakemhie di kecha chü, "A hako la rübei zo monyü uko die nunu a pelielieketuoko la rei chaya : Kekreilamonyü uko peteko bu puo chülieketuo la : sidi a Puo no a ke seshü zokechü kijü hau bu pelielieketuoko la, no a nu ba mu a n nu keba tuoü uko bu rei avu nu baliechie." (Johan 17:20,21). Khrista kecha-u chüliekelho puo me? Mo siliro kezepuo chülievi zo. Kinhie ta? Khrista siedzi chükeli nie. Themia thuo chükeli kepetha die bu u chüpie kediekreiwatuo, derei Bible nu kepetha dieu la u chüpie puo chülietuokecü la.

Efesako 4:1-6 nu uko keze puo chükeli dze ngulie. Süu rünyülie : Süla a Niepuu nunu kedie chüketuo-u nieko bunu nieko kie ze lerkeli phreikie sünunu lhou mezhü toulienu di a nieko ki a mezhiemeloya; siro nie thuo nie le pechü mu nie kemiako moto di, nie nou cha di noushü nouzhie se di huoniehüo gei nie nou shükhrelie; süu Ruopfüu la kezevi puo chüketau ze sei tuolietuoü nie hie chülie. Themo puo zo, mu

Ruopfü rei puo zo süsü tuoi nieko kiekie rei siedze le thedzü kezie puo la rübei nieko kiekie zo. Niepuu-e puo, kepele rei puo, baptism rei puo zo; u peteko mho ketuo, mu pete ze ketuo, mu u peteko nu ketuo u peteko Puo-u, süsü Ukepenuopfü zo." Hæu lelie hauha keze puo chükemie zasi. Tsie-rei ngukemie peteko rei puo. Suomianie puo cau silieta shi sümia peteko rei puo zo.

Kehou puo kechü Khrista-e puo kehou chü tuoü kecü nu nguliete, (Mathi 10:18) Puo ca puo, süsü puo ruopfü mo-u (Korintiako kerieu 12:27) mu puo süu tsüu (Kolosiko 1:18). Khrista mo kenie morei puo tsüu kenie morei puo tsüu kenie ükecü miapuo rei pele keliejü. Kehou üse Ukepenuopfü ki morei Ukepenuopfü kinumia isiya. (Timothi kerieu 3:15). Derei kitsuo morei kinumia kitsuo ba ga? Puo rübei uko Khrista kedi morei Ukepenuopfü kedi phrülie, Khrista ze kedi-u (Johan 3:3-5; Kolosiko 4:11; Timothi kerieu 6:15). Niepuu puo kedi kitsuo ba ga? Kedi kitsuo ba ga? Sünie rei puo zo.

Süsütuoï we kepu sa volie vi. Bible-e kediekreikemie pete petsei phre zo, süsü kediekrei keta la. Sikecüumonyü, kezekevi, puo chükemie, chütseikemie mu pete rei puo chükemie Ukepenuopfü puo, Bible nu uthuo übou sekemie mo-u, u thuo u nanyüko dze lekemie rei mo, derei Khrista siedzi kechü, kie se parketa, puo kepetha dieko zekemie mu kelalieketa hako puo kitsatie, Khrista-e keza pie chüphro mo, süsütuoï puo kehou rei kediekreilie kenjü. Kediekrei morei Khrista pukeshü diellekevi dze ngumvü pete kepetsu nu tuo mu puo süu la cha.

Ketsokecūko

N pezie rei puotou nu kelashūlie :

1. Thie kehou kezepuo chū ketuo medo me ?
2. Kezepuo chū ketuo puo kepra kedipuo ga ?
3. Kezekevi hau sever tse kezepuo kechū nunu kedieze kemo nu vo tatuo me ?
4. Kezekevi ca kedipuo ga ? Kelashūlie,
5. Kezekevi balie ketuo la uko kedipuo chūlie morosuo ga?
6. Uko pete bu puo chūlieketuo la supuo-e kechū chū ga ?
7. Kezekevi hau kedipuo silie tuo ga ?
8. Ketholeshū nu kediekreikecū melewate me ?
9. Niepuu kedipuo ngu mecūya ga ?
10. Kcrintiako kerieu 1:10 thushūlie.
11. Paul-e Korint mu kehouko ki dieca se khakeshūu pushūlie
12. Kikecū themiako therhielienu ga ?
13. Uko supuo rūsuoja ga ?
14. Uko rei sūko therhielie tuo me ?
15. Kemethuo nu Niepuu kertūsuoko suomia ga ?

16. Khrista-e kikecūpuo la puo kecha chū ga ?
17. Puo chūliekelho cha kechū chū me ?
18. Keze vilie ketuo la dieca khashūlie.
19. Dieca puo nu kitsuo ba ga ?
20. Khrista-e kehōu kitsuo chūlie ga ?
21. Kehou-e kedipuo ga ?
22. Sūu nu supuo-e puo tsūu ga?
23. Khrista-e u mo puō ki kra morei u tsū puo ki kra me.?
24. Niepuu kinuko kitsuo ba ga?
25. Ukepenuopfū dieu kezakrei tuo mo kezepuo tuo ga ?

Kehou Nanyü Kepele

(Creed of the Church)

Creed dieca hau Latinmia die nunu se par 'Credo' süu ca liro kepele nanyü nu kekuo kese kepele. Nanyü kehoupou bu rei kepele hanu si kebvü tuokelie kele-u nu tuokelie kekuo nanyü kepele. Themia kehoupourei kepele hau le vo ro "Apostelko nanyü kepele" mu "Nicene nanyü" hakemhieko. Derei hanie kenienie rei Bible nu ngulie mo. Süsütuo di themia thuo chü di nanyü kepele kechü, kehouzho leshüda, thezhokese nanyü kepele nu phrakelie, hakemhie kecüko pete Ukepenuopfü die mho salieta zo.

U kele zo we nanyü kepele leshüdako Bible ki rei se tuotaya mu süko keyiethorte. Nanyü kepele leshüda Bible thupie kezhüko vo tso mo di se kebamia rei süüsü mo thorte. Nanyü kepele leshüda hau se rei kemethuo zo kekreiblamonyü uko Bible ba cüla. (Pesikeshü 22:18,19) mu Galatiako 1:6-9 nunu ngukelie Ukepenuopfü die hau ki ba sa morosuo mu se pëkawa rei lielho morei Bible sou nu kekrei leshüda rei selie kenjü. Uko sikccüu monyü Bible hau tseitou zo, (Timothi kenieu 3:16,17). Uko vitsei zo, (Jacob 1:25) mu uko Ukepenuopfü-e pukeshü rübei se di putuo. (Pitor kerieu 4:11). Süla leshüda kekrei se sa morei vi.

Kijü nu nanyü kediekrei sierketa hau Ukepenuopfü die la mo, derei süu kekreiblamonyü themia nanyü kepele zo keta la zo. Ukenei kijü-u liro uthuo u nanyü kepele-u se di thezho u kehou nu se tuoketa. Süko thuo ukepele nanyü-u meho di Bible-u kha kege tseiwate. Kidepuo u nousuo ga. Süla uko kecha-u liro puo chülieketuo mu themia chükeshü leshüdako khawa di Bible nu la vorlie, süüsü Ukepenuopfü die zokeci la. süu uko chüphrowalie lho, derei Khrista Jisu nu nanyü kepele kedipuo ga ?

Niepuu kehou nu nanyü kepele kedipuo ga ? Uko kelakelie-u jü derei Khrista rübei mu nanyü kepele jü derei Bible rübei, Nanyüko nu uko kele-u mu mhasimhaleko

kemethuo zo. Uko thuo u medo nunu Bible dieu pu liekenjü, Pete rei uko Bible nu kebau zotuo. Uko sünu keba dieu zelie mu süko se kekreimia kepetha chüya. Uko kemerü-u liro puo chülienyü mu pete rei Bible phrü di süko nu lienyü beiya. (Johan 5:39' Timothi kenieu 2:15). mu uko themia kehoupuo ki rei Bible nu ked'puo se pethashü shi süko chülienu di ketso tuoya.

Uko nanyü kepele leshüda morei leshüdako se di we süu zeliekenjü. Themia nanyü kepele mia bu leshüda chülie di thezho thupie zetuoyakezhako süko Ukepenuopfü die zeliekenjü, We Ukepenuopfü-e u bu leshüda huo thu di ze ketuo Niepuu khashü ükecü pelielie Iho, Kemesa Rucpfü-e themia süko hühü di süko bu nanyü kepele leshüdako thu ükecü pelielie kenjü.

Ukepenuopfü die rübei Ukepenuopfü kinu vorya mu süu üse Ukepenuopfü die üya Süu Ukepenuopfü-e phrakeshü die mu süu thuo u kelalie vi. Sümho nu rei thela nhie Ukepenuopfü die thuo dienia chütuo. (Johan 12:48). Hakoha we u nou thepfu di kekreimia rei hü tuoya, nanyü cha nu we Bible hau rübei se u vie chülie morosuo.

Uko ketho-u ngulieketho la Bible silie morosuo Süu ketho-u kecü la, (Johan 17:17; Johan 8:32). No ketho-u ngulie kenjü, ketho-u pfhü volie kemochie. Süta ketho-u pelielie no ketho u silie morosuo. Rommiako 10:17) Pu kekrü motsiedo ha themia kekra nanyü cha la doneiü chü di uko selietazhie. Kijü nu nanyü cha la kediekrei kechü kraphi tazhie, Miapuo-e miapuo ki di kekhuohi cha, Niepuu ki chakecü sou nu. Bible thupie keba-u monyü themia kepetha dieko kitsa tuote, Themia kehoupuorei puo kelalie nyü ro puo bu Bible nu kepetha die zeliecie.

Themia kehoupuorei Bible nu thupie keba kehau dze ketho-u silie, Kijü nu kameda kekra baya, Kiu puotou ga? Yopuopuo di phrü pekrei tuo me? Mo. Sikecüumonyü kehau dze thupie ketho-u nu balie morosuo. Puo Bible nu thupie keba ketho-u kehau silieta liro, puo Bible nu kepetha dieu zelietatuo.

Uko themia kehoupuo bu rei kelalie ketuo la ketho-u Bible silie ketuo hüshülie morosuo. Themia thuo kechü kepe-
tha die liro kelalieketuo la cha kekra nyi, derei themia
kehoupuorei Ukepenuopfü leshüdaü ngulie tse süu rüü di
ketho-u silietuo, süu pelelietuo, Puo kephoumako phralietuo,
Khrista za phralietuo mu puo kephoumako valieketuo la baptaiz
chülietuo. (Mark 16:15,16); Mhakechüko 2:38). Themia pukecü
puo thuo kekrekrei chü balicie. Niepuu thuo kelakelieu
zo mu süla themia kehoupuorei puo pfhe silie morosuo ke-
lalie ketuo la puo die zelie morosuo.

Uko themia kehoupuorei Bible silie di Puo-u Ukepenuopfü
rüsuolienu di hüshülie morosuo. Themia kepetha mhie di
puo cha nu we cha kekra baya mo. Rüsuo ketuo la rei
dieca kekrekrei chülieya mo Bible nu uko ki pukeshü cha
puo rübei zo mu Niepuu puo die nu chüpie zhüwata zo (Johan
4:24)

Hako nu rübei zo mo, derei mha kehoupuo cha nu rei
kelalie ketuo la, kerhei ngulieketuo la, mu ketho-u dze silie-
ketuo la Bible rübei meho morosuo. Themia kehoupuorei the-
mia kele se di lhouta liro Bible ca silieya mo mu si kemecie-
lieya mo. Süu ketho mo Themia bu kaketuo la terhüo kerü-
zhüu-e themia ze di puo bu Bible nunu therhieta ketuo la
puo rhie chü tuoya. Derei puo bu kelalie ketuo la puo bu
vorlie morosuo, pelelie morosuo mu sisi Bible bu puo cha-
thalie nanyü chau nu. Siliro puo kelakelie ngulietuo kekrei-
lamouyü puo rübei mezhü zokecü la.

Uko nanyü kepele-u kedipuo ga? Jisu Khrista mu puo
die. Puo sie miapuorei jü. Khrista-e Ukepenuopfü nuo ükecü
pele touliete, mu puo die sie kekrei puo rei jü. Uko süu
lieliete, mu süu rübei uvie chüliete. Uko kekremia ki rei sü-
mhie hüshüliecie. Themia nanyü kepele-e n cha thapie thechü
puo nu shüwalie vi, süu 'Mizie' Jisu puya, "A chau zo, mu
ketho-u mu kerheiro-u zo : a geinu zo kemosie miapuorei
Puou ki vorlieya mo." (Johan 14:6)

Kephrü 11

Ketsokecüko

N pezie rei puotou nu kelashülie :

1. Nanyü kepele dze thushülie.....

2. Kedipuo la themia thuo chükemie kehau chüya ga?

3. Suomianie puo thuo dieu sashü morei pekawa keta-u la kedipuo mhie taya ga?

4. Ketholeshü-u tseitou zo me ?

5. Vitsei zokecü kedipuo ga ?

6. Uko kedipuo mhie di pu tou ga ?

7. Leshüdako salie morosuoya me ?

8. Kedipuo la thie kijü nu nanyüko kediekrei ta ga ?

9. Bible-e uko donu keza kreiwatuo me ?

10. Niepuu kehau nanyü kepele-e kedipuo ga ?

11. U thuo udo kevi, mhasimhale se puo pra nyi me ?

12. Uko u thuo u kele nunu chükemie mezhü me ?

13. Themia puo leshüda puo thukemie-u Bible ze ketou me ?

14. Niepuu u thuo leshüda thulie vi mu süu Bible ze ketou isi me?

15. Ukepenuopfü dieu kirapuo nu vor ga ?

16. Vo thala tei nhie uko kedipuo die se dienya pepilie tuo ga ?

Kehou Thedze

(History of the Church)

Ukepsnuopfü kehou kedi pesielie Mhakechüko 2 nu thupie tuo. Apostelko Jerusalem nu ba, süteiki Kemesa Ruopfü rupie uko gei shüshü. Pentekost zha nhie seyie kekra vor kengulie. Pitor mu pethakelieko pu di sie hauha thiedzü sie-dzakesiu Joel-e pupie ketuou tseite, Khrista siata mu süla thela teiu sü sedeliete, unoukedilie nu mu kephouma nunu uko kejo valieketuo pupie uko kie di sünhie mia 3000 ruopfü kelalie, uko dieliekevi pupie kiekeli die zeli mu uko baptaiz chülie di Niepuu kehou nu salieta. Süsie Jerusalem nunu dieliekevi keyie se Judia, Samaria tsatie kebako mu kijü kiedia pete bu teikhro kelhou pete silie kemochie dieliekevi dze pu keyie zo vota. (Mhakechüko 1:8; Mathi 28:19;20; Mark 16:15,16; Kolosiko 1:23)

Apostelko teiki kehou pesielie, miemie sielie. Süu keyie mhai vota. Paul puo nou kedikelie sie missionary mhatho la va se rüvekechü, süu Judamia la rübei mo derei Judakemia la rei se. Süüstü la Asia mu Europe seyie kekra nunu Niepuu kehou pesie parte. Derei mhatho hau rüü mo, kemichie mu kepechü kecü kekra ze keselie Kerietho-u kehou pechükecü Jerusalem chü rie. Mha haiketa la pethakelieko chüre luki haki dieliekevi pupi keze. Mhakechüko 8:1-4), Süteiki Rommia e Khristanko mha mezhü kemotho se medo di Khristanko tepie Arena ukecü Rom nu themiako uko zho zeyakemoko pete tepie pechü penyü di siashakere morei Khristanmia bu kemvü chü di kedukhriekcü mu Rommia pete vor süko pie keyukenyü kechü mhie di sie meho kecü rei chüya. Paul teze Rom nu vo di puo ketsokecü chü. Sikelie Johan rübei se pethakelieko pete Khrista la Arena nunu pesia phre üsj Khristanmia mia keriekecü, nyienyie mu million million kecü uko kerheiro pevo phre.

Pechü penyü zorej, sikecü-u monyü Khristanmia lhou kra miemie sieta. Khristan pechü penyü kecü kekreilamoü, kehou

nu uko bu chü mvülie ketuo la zo, Apostel-e tetsuta ketno
 tei vor tatuou kecü puo pedzüperie pushü. Khristanmia Niepu-
 u kehpu; nu tsüphrüko mezhü kemo nu shüwatuou di Puo
 rei pushü. Derei puo kedipuo pu shi we vapuo phrüalie khe:
 "Siro hie kezeko, u Niepuu Jisu Khrista la vorketuo mu nko
 vo puo mhodzünü kenguketuo dze hie nie hüpie; nie bu Nie-
 puu kevor teisozha tsie hata ükechüpuo tuoi di nie bu nie
 nou kehpu keruo chü mhata morei ruopfü mhasi puo la morei
 mia die la morei hie kinu leshü ngulie üdi nieko nou keme-
 zhie moketuo chüshü ho. Mia bu thedo kehpuorei se nie
 sewa hiehie; mia lata perie mu kaketa nuou, themia kerüzhüu
 mia mhingu chü vorkemo nu süu lielho. Süu u thuo üse
 Ukepenuopfü de chü morei mia bu u rüsuoyakezha kheko ngu-
 mvü mu puo thuo puo chü pezhatu; sidi puo puo thno
 Ukepenuopfü mevi chü di Ukepenuopfü kerüsuoki nu balietuo.
 A thiedzü nieko ze keba ki mha sükosü se nieko ki pukeshü
 nieko siele mote me? Siro puo bu puo tei tou kinu partie-
 ketuo la kedipuo tsiedo puo khaba shi nieko rei si batuo;
 Mu kerüzhüu kekuoko mia pesi pengü mo di tsie rei chü chie
 bate. derei tsie puo khakebau mia bu puo chüwa rei moro-
 suo; Sidi süsienu kerüzhüu süu pno thuo mia mhingu chü
 partuo; derei Niepuu Jisu tie nunu kepar puo thesü pie süu
 pekawatu, mu puo mia mhingu chü vor di kerüzhü süu chü
 pejowatu Satan puo hükeshü la kerüzhü süu kekuo mu za-
 siko mu ungo mhatho ketho kemo se, mia seyakezha kheko
 se di vor suotaketuoko ketsituo; süüsü kekrelamonyü süko
 ketho-u khrielie liro uko kelalietuo ikechü dieu zelié moketü
 la. Tsiu uko bu ketijü peletaketuo la süüsü la Ukepenuopfü
 mia bu kekrütaketuo kro puo chüshütuo; sidi ketho-u pele mo-
 nyü kethokemo-u nu u nei tuoketa kheko pejowatu. (Theso-
 loniako kenieu 2;1-12). Süla hanu Paul pukecü thiedzü tse-
 ki nunu kerüzhüu tuo sei keta nguliete, Puo pulakecü, "De-
 rei Ruopfü-e pu kemechie tsieshüyakechü thesie huomia u
 kepele vawatu mu u seketsikezha Ruopfüko mu terhuo ke-
 rüzhüko se mia petha kesie dieko rünyütatu, terhuo kesuoko
 themia ketho merievakezha, tijüyakezha mu uko noule gei rei
 thezhü the pechüpie zasi vükewa kemhiemia ze mha süko chü-

tuo. Themia süko mia bu kesekeréi hienu mü Ukepenuopfü puo kepeleko mu ketho-u siketako bu puo tshe di se n' cha chünu di chükeshü kechüchako chü hienu sietuo; (Timothi-ke ieu 4:1-3). Paul-e Efesa nu kehou kepfeko ki pukeshü, "Nje-ko nieko thuo rei mu Niepuu puo thuo puozie pie khrükelié këhou-u vachünu di kemesa Ruopfü-e nieko bu süu kepfeko chü baketa; kro süu pete rei nie kirei balie huchie. A tuö-keta sie sochie puo zho kesuoko nieko donu le di nieko kro-u khie-liethokechü, mü nieko donu ze rei pethakeliéko meshü-pie u siemediliketuo bla dietho kemo kepu rei huomia sier zotuokechü, a si bata zo. Süla archie se doko nunu süa rülei mo di teisonhie teizei metsei a mhidzü tu zo di nieko tarho ba tsoliekechü, süu rükra zolie di pechü baliechie." (Mhakechüko 20:28-31).

Paul-e u tarhokeshü mhie themia kekra sier Khrista sied-ziko hüpie chatha chütuo. Pu keba rürei la yo kejako-e sor-kan kehou morei kehou keseyakezhako. Süko-e pechü tuqya. Niepuu kehou liro u miapuopuo kehou tsüphrüko pete rei kehou kepfhe u mu dikonko nunu u kekha kejü nu puo rüsuö-ljenushü. Derei puotei huo voketa ki Bishop bu kehou tsüphrüko mu vor kehoulieyakezhako pete kekha zoljeta mu Bishop bu kijü pete kehou mhakekhakecü chü vorte. Süu teicie cha mo zoluo, mu teicie süu 606 A. D. ki kijü pete mho kehou nu Bishop morei Pope bu kekha ketuo kedalie mu süu liro Catholic kehou-e thie ha se tuo. Niepuu kehou la kedipuo mhie ta ga? Puo kepelemia tsa phi di tuo sei zotuo, derei Ukepenuopfü die nu puo kedi morei kehou-u kechachie ba zotuo üshü mu süu chü zotuo.

Kijü seyie kekra kehou nanyü ketuoko rei Catholic kehou-e selietatuo. Süu ca, kijü pete süu bu kekha ta di teicie thakria themia kezai nu lhoutatuo. Hauha kekrelamonyü Catholic kehou liro uko kehoumia bu Bible phrüketuo khas-hüya mo, uko Bishop morei kehou phichü thuo, puo thuo puo neuu kiu phrü ro vishi süu rübei se pathayakezha la, mu kekremia bu Bible siya mo. Süu ca liro uko themia bu kiu

rübei silienyü shi sükezie khashüya mo,

Tsiedo ha teiki nu Catholic kehou nü keza kenie chüpie Roman mu Grik chülie di kegepie vakecü mu übou sekecü tsali nu petha baya. Roman Catholic kehou sierketa sie uko kepetha do mha kekra nu u thuo sa kehielie di seliete, Teicie krie kerepengu teiki Catholic kehou rüge rüzhü thor parta, uko kepethako donu miapuo Martin Luther ükecüu bu kehou zho u puo thuo bie kedilie Derei puo Bible nu se mo di puokele ki kehou la kedipuo mezhü shi süu chü. Hau geinu Reformation Movement nu Protestant kecü parlie; tsiedo süu la denominationalism isidi nanyü kekreikecü chü parlie. Luther teiki kijü nu nanyü se ketuo-e Bible nu la vorlie ketuo puo rhie chü di pu lhou vor, Derei uko chü tselie mota.

Cie krie kerethenie mu krie kerethetha ki kehou nanyü kekreikrei se keba Europe nu America nu si kebvü se parta, Rüli di puotou kemoko nunu Bible nu thupie kebau medzilieta. Uko kemengu-u liro kehou kesa sede lalie ketuo la mo derei uko Bible nu kedipuo phrülie shi süu medziliketuo la, Uko süu chülie, süyawinu ketholeshü kesau se kijü pete nu keyieshülie mu themia million million kecü themia thuo se kepetha doko nunu khawa di Niepuu kehou nu vor phrelie. Mu Bible thuo uko chatha ketuo pepilieta; sidi Khristanko vo di kijü pete nu dieliekevi se mu ketho-u themia peteko ki pupie petha mu süko vo di Africa nu India, Russia, Poland mu thechü kekreikreikecü kekra nu rei vo petha. Bible se di pethakelie kehou peteko nu mu Bible rübei u chatha-u kekrelamonyü süu Niepuu kehou mu Ukeponuepfü tsie-u zokecü la. (Luk 8:11) mu süu Apostelko teiki se kebau thierei süu se tuo zo. Khristanko mu uko tsüphrüko Niepuu Khrista kehou kechachie ba sei votuoükecü siliete. Süu tse nunu tuo mu süu pesie shükeliu ba sei zotuo mu süu miapuorei morei terhüo kerüzhüu zorei bie pekawakelie jü. Hau Niepuu kedi, puo kehou sietsenu ketuo mu thiesie kenuotsa rei ketouu mu thelatho nhie Niepuu süu welietuo.

Ketsokecuko

N pezie rei hako kelashülie :

1. Uko Bible nu Niepuu kehau pesieshükellerie thedze kiu nu phrülie ga ?
2. Nadi kiu nü pesieshü rie ga ?
3. Khunhie puo mia kitsuo ler Niepuu Kehou nu salie ga ?
4. Kirapuo nu dieliekevi petha ga ?
5. Paul-e missionary rüve va kitsuo chü ga ?
6. Paul Judako ki rübei petha me ?
7. Paul mhatho geinu seyie nia nu kehau chü sedelie ga ?
8. Pethakelieko chüre tuo ketaki uko kedipuo chü ga ?
9. Snpuonie Niepuu kehoumia pechü ga ?
10. Apostelko mia ketsuo uko kepele la pesiawata ga ?
11. Kehou kemezhielie mho nu lhou memie sielie me ?
12. Paul-e kenuotsa kelhou nu kedipuo vortuoü di tarhoshü ga ?
13. Kiu kehau nu pechü keriethe ehülie ga ?
14. Teicie 606 A.D. teiki kedipuo chü ga ?
15. Niepuu kehau nu kedipuo chü ta ga ?

16. Kedipuo la teicie thekrie kezei zha üdi kielie ga ?

17. Catholic kehou kezapie za kenie chü keba pushülie.

18. Roman Catholic church nunu kedikelie themiau za thulie'

19. Kedipuo la puo kedilie ketuo le sie ta ga ?

20. Kedipuo la hanu kebvükecü kezhas puo sierta ga ?

21. Uko Bible nu lavor ketuo chüliete me ?

22. Teicie krie kerethenie mu kerethetha nu kedipuo chüta ga ?

23. Themia hako kehou kesa Bible nu keba Niepuu kehon nu la vorlie me ?

24. Kijü gei kehou kemhie ngulieya me ?

25. Khrista kehou ketho-u thie rei tuo zo me ?

Tsiedo Kehou (The Church Today)

Niepuu kehou pesieshükemie teicie nyie kenie mese vote. (Mhakechüko 2) derei tsiedo rei süu kemhie di se tuo "Derei hau kikidi chülievita?" isidi no ketsolievi. Ketholeshü kesau zho medzikemie geinu zo.

Huomia tsiedo kehou hako üse chükesa lalie morokesuo thiedzü Niepuu pesiekeshü kehou nunu kekreamonyü Pentekost zha nhie nunu ciepuo sie ciepuo kreikrei di lhou sierta zokecü la. Derei hako ketho mo. Uko keriethe-u Niepuu pukeshü puo kedi we mhakipuo rei pekawalielho mu süu kechachie ba sei zotuo. (Daniel 2;44; Luk 1;33; Ibriko 12;28) Hau ca kehou-e siedze nu tuo zo tsiedo ki ha tso Süu thechü pete nu tuoya mo ükecü rei ketho zo Süsieu uko kediba tsie uko gei ba. (Luk 8;11). Ketholeshü kesau nu süu silie. Tsie hau Apostel teiki prulie ro, thie khristanko rei prulie zotno Mhanuü Apostelko teiki khristanko kehou pesieshülie ro, thie rei kemhie mu süu ketho zo. Süla Niepuu kehou di pesieshükecü ketholeshü kesau nu thechü kehoupuo nu rei tuo.

Ukepenuopfü e teisonhie mhapuo se puo sieraedzilie ketuo kha u tsü seiya. Puo Noah ki rou chünu di pushü (Keriekitho 6). Puo Mosa ki kerüsü pfheki chü thelie ketuo teiki Ukepenuopfü puo tarho di hakemhie pushü." Kijüthou geinu than kiekeshü puo rhiu no menuo di sükemhie chü phreliche. "(Ibriko 8;5), Süla uko ketholeshü kesau nu puo rhi tou nu kehou puotoutho nu chütuo. Noah mu Mosa u nie-e puo rhi khakeshüu medzi touliekecü kemhie uko rei kehou rhi-u medzi toulie morosuo. Noah mu Mosa unie Ukepenuopfü-e rou mu rüsü pfheki-u puo rhi-u chünukeshü ki chütoulie sidi Ukepenuopfü süu ngupie puo neilie, süsütuo uko rei kehou puo neilietuo mu puo theja-u pie u tsü sa shütuo, sünu u thuo u medo se kehie sa shü morei huo pekawa rei lielho. (Pesikeshü 22;18,19).

Kehou rhiu pete ketholeshü kesau nu pu kemesa pie zhüwate, Niepuu-e kehou kedipuo shi pushüte., supuonie chü shi, kirapuo chülie shi, kedikechüki chülie shi, theza kedipuo tholie shi, sünu tsüphrüko za kik di sünu tsüphrü chülieya shi süu nu kerüsü zho mu mhathoko peteko pupiezhü. Supuo-e sünu puo tsüu shi, puo ma kide ketso se khrülie shi, süu kelakelieu hako pete pupietuo, Sünu mhatho chü ketuo kenoudo kecü thechü puorei jü. Puo rhiu Ukepenuopfü die-u mesacekü kemhie mesa tsei zo.

Uko pete Bible nu ketho kehou-u silie ketuo la we Bible phrükemie rübei zo. We ketho-u silieta liro mu süu sie medzilie ro, süsie uko sünu tsüphrümia chülietatio, mu sidi Khrista-e kehou pesiekemie-u mhietatio. Tsie puo-e tsieu rhi gei lhou parlieyakezha tuoi tsiedo rei Ukepenuopfü die nunu Khristan tsüphrümia chülie ro uko Niepuu kehou nu thiedzü mhie di lhoulietuo.

Khrista kehou kijü pete ngulie vi. Süu hanu rei tsiu thechü kehourapuo nu rei ngulietuo. Themia kehoupuorei Ukepenuopfü die nu Bible-e kedipuo se uko pethashü shi süu zelie ro kehou-u thechü pete nu ngulie vi. Ukepenuopfü die khakemie ra sünu themia rei khalieta zo.

Tsiedo Khrista kehou lhou miemie sierte kekreamonyü süu Bible nu pupie keba dieu zekemie la, Khrista se kemo kehou mu kediekreikecü kehou-e sa phrülie mote, Kehou hau rübei se no Bible nu phrü kevo ki ngulietuo. Süu nanyü kehou mo, Kehou hau Protestant mo, Catholic morei nanyü kehou kesa di pesiekemie rei Sectarian rei mo, Süsie sita liro süu kedipuo kehou tatuo ga? Süu Niepuu kehou, süu rübei zo.

Niepuu kehou-e kijü puo tsüu morei head quarterko rei jü. We themia gei lhou ba mo. Uko themia siataliekevi mo-u mhasi se chükemie mhatho-u mo, Kehou pete nu kepfheko, dikonko; kepethako dieliekevi pupie kiekeliemiako mu tsüphrüko pete rei u thuo ukele-u nu rüsü keliemia zo. Tsüphrümia puo-e kekreamo ki rükrie mo kekreamonyü kehou hanu laity morei Clergy kemhie kecüko baya mokecü la.

Thiedzü Khrista kehou nu ungumvümia nyi, süla thie rei u ngumvümia tuo zotuo. Kehou, themia thuo chükelié nanyüé kehou hau melewa, kekrelamonyü uko Kehou zho ze kemó la, Uko thiebie chüketuoko pete khepu chünyü tuoya, kekrelamonyü we Ukepenuopfü dieu rükrei se di kezakeshü la. Uko nou nu huómia Bible dieu mézi tou lieketa sikelié la. Süko themia thuo chükelié-u za dzieya derei we uko liro Khrista chükelié-u za dzieyakezha la. Uko rünyie se di u houpfü di u kedekecü chüya, uko themia noule kele-u gei uko lhou bakecü la. Derei uko tho süko pete kemethuo phre zo.

Niepuu kehou-e unuosenuoyie (ages) pete nu kuolleyakezhau. Kijü hanu u ngumvümiako terluo kerüzhüu mizie nu kebau mhakipuorei u khalietho. Puo themia tsalie vi derei puo thuo tsa zorei süu kelalieuo. (Mathi 7: 13, 14). Khrista kehou puo rübei mu puo kehou süu la khunhie puo la tsurtuo. (Efesako 5:27 ; Johan 14: 1-6). Puo kediu mho kediu mu puo süu la lavor di uko kelapie Ukepenuopfü kinu ze volietuo. (Korintiako kerieu 15 : 24). Puo yasapfü-puo zo. (Pesikeshü 21 : 9) mu puo khunhie puo puo yasapfü la lavor di zelietuo, puo za dzie kelieuo. Siliro kekreiko kedipuo mhietatuo ga ? Puo uko ki a mhakipuorei nie simo isitatuo Puo uko chülie di pie kelhouwatuo (Mathi 15:13). Uko bie kengulie di kelhou pie minu shüwatuo,

Thie uko chie kebau liro Khristanmia ketholeshü kesau nu kebako la zo. Ukepenuopfü die meholiecie sisi süu pie n chatha chülie. Bible ca silie mo, no sita liro ketho-u silietatuo kedipuo pupie zhü shi süu chü zolie. Sitse n kelalietuo mu Niepuu kehou nu salietuo, süu no Bible phrükelié geinu zo.

No thie ketso rei Khrista kehou nu tuo mozoluo liro hie n hüshüya, no thie dojülie di süu tsüphrümia puo chütaliecie Ukepenuopfü nu pelie, n kephoumako nunu kedilie, Khrista üse Ukepenuopfü nuo ükecü pu phralie mu sisi no baptaiz chülieta liro, n kelalietatuo. (Rommiako 10:10; Mark 16:16 ; Mhakechüko 2:38). Sitse Niepuu n sapie puo kehou nu salietuo, tsiu no Khristanmia puo chülietatuo. (Mhakechü-

ko 2:47; 11:26). No süu chü tuo me? Miapuo rei n kemvü chü di chülie beinu mo, derei mhanü no n Bible phrü sedelie liro süsie hie pele keba no rei n nei di Khristanmia puo chülienü mecie, mu sitse no n kelhou pete nu Niepuu la lhouliek tuo n hie chüta mecie, mu puo kedü zhapu chüpie kijü kie dia nu pupie kielietuo.

2. Kehou süu thurei tuo zo me ?

3. Teie thiektie vokta kehon süu Niepuu kehon öseu öko mapuqano teie vi me ?

4. Kedi süu teie kiehepuo balno üdi Niepuu pu ga ?

5. Kedi teian kedpuo ga ?

6. Kedpuo teian se thie pelhou xüü ga ?

7. Uäpennopü-e Noah nu Mosa ki kedpuo khashü shi süu pashüe

8. Niepuu kehon thie kirapuo pu ga ?

9. Niepuu kehon thie kirapuo nu sechie ga ?

10. Niepuu kehon la kedpuo pie öko ki pashü ?

11. Bible kehon ketho-u we kikiüi süstuo ga ?

12. Teie Khrista kehon kirapuo ngulie vi ga ?

13. Kehon hau nangü kehon puo zo me ?

14. Süu kiji nu puo teian morci herd-putatoko üyi me ?

15. Kehon ngamvümisiko supuo ga ?

Ketsokecüko

N pezie rei hako puotou nu kelashülie :

1. Kedikechüki kehou pesieshülie ga ?
2. Kehou süu thierei tuo zo me ?
3. Teicie thekrie voketa kehou süu Niepuu kehou ükecü uko miapuopuo lelie vi me ?
4. Kedi süu teicie kichiepuo batuo üdi Niepuu pu ga ?
5. Kedi tsiau kedipuo ga ?
6. Kedipuo tsia se thie pelhou zhü ga ?
7. Ukepenuopfü-e Noah mu Mosa ki kedipuo khashü shi süu pushülie.
8. Niepuu kehou rhiu kirapuo ba ga ?
9. Niepuu kehou rhiu kirapuo nu sedelie ga ?
10. Niepuu kehou la kedipuo pie uko ki pushü ?
11. Bible kehou ketho-u we kikidi silietuo ga ?
12. Thie Khrista kehou kirapuo ngulie vi ga ?
13. Kehou hau nanyü kehou puo zo me ?
14. Süu kijü nu puo tsüu morei head quarterko nyi me ?
15. Kehou ngumvümiako supuo ga ?

16. Uko rünyieko kedipuo ga ?
-
17. Niepuu kehou nuosenuoyie pete nu kuolie me ?
-
18. Kedipuo la Khrista latsur tuoü ga ?
-
19. Uko keneiu kedipuo ga ?
-
20. Khristanmia puo chülieketuo la mu Khrista kehou nu tsü-
phrümia puo chülieketuo la puo diecako khashülie.
-

Ketho morei kekrükecü thushülie:

1. Khrista kehou chükelieu thie rei tuo.
2. Sünu kekra ba derei ketho kehou puo rübei.
3. Süu Khrista za dzielieya.
4. Tsüphrü süunu kebau thuo kelalietuo.
5. Khrista khunhiepuo puo kehou la latsur tuoüya.

